STICHTING NIEUWE HELDEN

Bestuursverslag 2018

Inleiding

In dit verslag blikken we terug op een succesvol jaar voor Nieuwe Helden. Na twee jaar te werken met meerjarige subsidie zijn de effecten duidelijk zichtbaar. We kunnen steeds meer investeren in diepgaand en langdurige onderzoekstrajecten van projecten, en merken dat de gelaagdheid, variatie, impact en bereik van de projecten hierdoor verder toeneemt. Ook hebben met de subsidie in 2018 een aantal belangrijke ontwikkelingen van de organisatie kunnen inzetten, zoals aanscherping van functies in projectteams en automatisering van processen, die van Nieuwe Helden nog meer de flexibele, professionele projectorganisatie maken die we al jaren beogen te zijn. We verwachten deze stijgende lijn door te zetten en zijn in een vergevorderd stadium van de ontwikkeling van een aantal nieuwe projecten die in 2019 zichtbaar zullen worden. Het blijft de uitdading om de organisatie mee te laten groeien met de omvang van de activiteiten en de risico's van de toenemende budgetten beheersbaar te houden. We danken de raad van toezicht voor de professionele zorgvuldigheid en betrokkenheid waarmee ze ons hierbij begeleidt, steunt en adviseert.

Het is een opgave om álles wat er gebeurd is te verslaan in een compact verslag, het zal dan ook nooit helemaal compleet zijn - maar we denken desalniettemin in dit verslag een goed beeld te scheppen van het afgelopen jaar van Nieuwe Helden.

Het bestuur van stichting Nieuwe Helden,

M.P.Y. De Man

W. Goedheer

Getekend voor akkoord, voorzitter Raad van Toezicht

1. Algemene gegevens

Doelstelling
De doelstelling van de stichting is het (doen) realiseren van theaterproducties en aanverwante kunst- en cultuurprojecten.

Kernactiviteiten
De missie van Nieuwe Helden is het veroorzaken van momenten van ont-moeten (niet moeten) in de publieke ruimte zodat mensen hun niet weten kunnen delen. Hiertoe creëren we kunstprojecten en *urban actions* voor de publieke ruimte. We worden gedreven door de wens iets te veroorzaken in de wereld, vanuit de drang iets te creëren dat mensen raakt, dat hen dichter bij elkaar brengt.

De stichting wordt bestuurd volgens het Raad-van-Toezicht model.

De Raad van Toezicht
De Raad van Toezicht wordt gevormd door onafhankelijke natuurlijke personen, elk met een eigen expertise. De Raad van Toezicht werd gevormd door:

- D.J. Meyer
- R.W. Bierens
- G.V. van Campen
- G.G.P. De Wael

De Raad van Toezicht kwam in 2018 vier keer bijeen. Daarnaast vond in kleinere samenstelling overleg plaats tussen leden van de Raad van Toezicht en bestuur op specifieke deelonderwerpen.

Het bestuur
Het bestuur is belast met het besturen van de stichting, de taken en bevoegdheden van het bestuur zijn vastgelegd in de statuten en het bestuursreglement. Het stichtingsbestuur bestaat uit:

- Lucas De Man
- Wouter Goedheer

Bezoldiging
De leden van de Raad van Toezicht ontvangen voor hun werkzaamheden geen bezoldiging, maar reiskosten voor het bijwonen van vergaderingen worden vergoed. Het bestuur ontvangt in haar hoedanigheid als statutair bestuurder geen bezoldiging. Lucas De Man en Wouter Goedheer ontvangen een vergoeding voor andere voor de stichting uitgevoerde opdrachten. Deze afspraken zijn vastgelegd in door de Raad van Toezicht vastgestelde bezoldigingsafspraken en in opdrachtovereenkomsten per opdracht. De hoogte van de vergoedingen is gebaseerd op de geldende Collectieve Arbeidsovereenkomst Theater en Dans. De Wet Normering Topinkomsten is niet op stichting Nieuwe Helden van toepassing omdat publieke subsidies minder dan 50% uitmaken van de inkomsten[1], desalniettemin wordt de geldende norm niet overschreden.

[1] artikel 1.3 lid 1 c – Wet Normering Topinkomens

Huisvesting

De stichting is gevestigd in de Tolhuistuin, aan de Tolhuisweg 2. Het kantoor wordt gehuurd van de stichting Tolhuistuin. Op het kantoor wordt een deel van de bureaufuncties verricht. Het overgrote deel van de (project)activiteiten wordt uitgevoerd op andere locaties in Nederland en daarbuiten. De huidige huur eindigt per 1 juni 2019. Er wordt gewerkt aan een nieuwe huurovereenkomst met de stichting Tolhuistuin.

2. Kengetallen

In de meerjarenplannen die we indienden bij het Amsterdams Fonds voor de Kunst en het Fonds Podiumkunsten waren de volgende activiteiten per jaar begroot:

Begroot	**Producties**	**Uitvoeringen**	**Bezoekers**
AFK	8	75	8.000
FPK	8	70	8.000

In onderstaand overzicht geven we de totale gerealiseerde prestaties uit 2018 weer.

Gerealiseerd	**Producties**	**Uitvoeringen**	**Bezoekers**
Theaterproducties	13	199	15.830
Lezingen, speeches	23	27	48.07
Totalen	**36**	**226**	**20.637**

3. Organisatie

3.1 Organisatiestructuur

Stichting Nieuwe Helden is een beweging van *creators* en ingericht als projectorganisatie. Binnen de projecten werkten in 2018 ± 130 freelance creators aan de realisatie van de projecten.

Dagelijkse leiding & kernteam

De dagelijkse organisatie en projecten worden aangestuurd door Lucas De Man (artistiek leider) en Wouter Goedheer (zakelijk leider) in samenwerking met het kernteam dat wordt gevormd door: Bas van Rijnsoever, Pascal Leboucq, Kimberly Major en Isil Vos. Het kernteam vervult een actieve rol in de ontwikkeling van de stichting en is – net als de dagelijkse leiding - ook betrokken in de projecten.

Opdrachtnemers

De uitvoering van de projecten is volledig in handen van de freelance opdrachtnemers, die samen projectteams vormen. De kern van een projectteam wordt altijd gevormd door een projectleider en een creatief producent. Hieromheen worden voor verschillende taken en opdrachten creators verzameld.

De motor

Er is een compact, ondersteunend bureauteam (de motor) dat artistieke, productionele en zakelijke ondersteuning biedt aan projectleiders, kernteam en dagelijkse leiding.

3.2 Belangrijkste ontwikkelingen

Na twee jaar met meerjarige subsidie aan projecten te werken is het effect duidelijk merkbaar. De research wordt omvangrijker, wat leidt tot grotere, meer vertakte projecten, een toename van opdrachten en activiteiten. Dit vraagt vanzelfsprekend ook steeds meer van de organisatie. Het bestuur bespreekt daarom regelmatige welke aanpassingen kunnen worden aangebracht om de projecten beter te kunnen ondersteunen. We doen dit in nauw overleg met het kernteam en de opdrachtnemers. In 2018 hebben we 5 vernieuwingen doorgevoerd in de organisatie om de haalbaarheid en daarmee de impact van onze projecten te kunnen blijven waarborgen.

1. Projectleiders worden projectteams
2. Invoering van De Motor
3. Digitalisering
4. De zorgzame projectorganisatie
5. Horizontaal overleg

1. Projectleiders worden projectteams.

In de eerste jaren van de Stichting werkten we met een structuur van projectleiders met daaromheen dan creators. Dit werkte goed, maar de thematische onderzoeken en de gelaagde projecten met verschillende uitingen bleken steeds lastiger te worden voor 1 enkele projectleider. Deze moet zowel artistiek (plannen schrijven en team aansturen), als zakelijk (begrotingen bijhouden, geld en speelplekken zoeken) als productioneel (regelen dat iedereen alles regelt en

partners zoeken en verbinden) sterk zijn, en dat is niemand op al deze vlakken tegelijk. We hebben daarom besloten de spil van het project een projectteam te maken waarbinnen de rollen en verantwoordelijkheden kunnen wisselen afhankelijk van welke fase het project zich in bevindt. Om de artistieke/productionele kant aan te vullen hebben we de functie van creatief producent ingevoerd. Momenteel werken er 4 jonge talentvolle creatief producenten binnen de projecten die we actief opleiden in hun functie.

2. De motor

Als extra ondersteuning voor de projectteams, hebben we de basis – de motor – in 2018 uitgebreid. Naast de artistiek coördinator hebben we een productie coördinator en zakelijk coördinator aangesteld. Zij houden overzicht van alle projecten, spreken regelmatig met de projectteams en zorgen voor administratieve, productionele en technische ondersteuning waar nodig. Ook vormen zij een belangrijk aanspreekpunt voor aanvragen van buitenaf. De coördinatoren zijn naast hun functie in de motor ook als opdrachtnemer werkzaam binnen projecten.

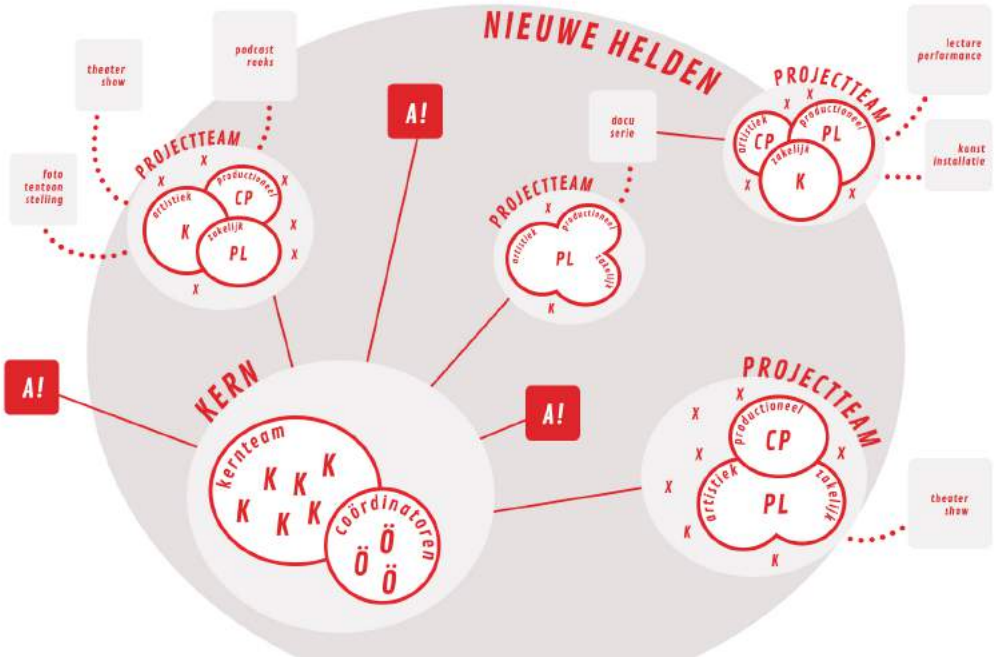

3. Digitalisering

Een derde grote stap is die van het digitaliseren van de administratieve processen van de stichting. De boekhouding, het verkoopsysteem, contractmanagement en de projectbegrotingen zijn online samengebracht in een systeem. Dit zorgt voor meer actueel inzicht in de voortgang van de projecten enerzijds en voor het gemakkelijker delegeren van budgetten aan budgethouders anderzijds. Ook zijn hierdoor de interne controle processen verbeterd en is het *key-man risk* verminderd; de financiële kennis bevindt zicht niet langer bij een enkel persoon.

4. Zorgzame projectorganisatie en *fair practice*

We willen aantonen dat de nieuwe, flexibele manier van werken goed opdrachtgeverschap en *fair practice* niet in de weg hoeft te staan. Nieuwe Helden onderschrijft vanzelfsprekend de uitgangspunten van de Code Fair Practice: Solidariteit, Transparantie, Diversiteit, Vertrouwen en Duurzaamheid, en we werken aan een eigen concretere invulling hiervan. Onze eerste zakelijke hoofdregel '**Wie werkt, wordt betaald'** vormt de basis voor onze *fair pay* strategie. Dit betekent dat in 2018 álle opdrachtnemers die direct aan onze opdrachten hebben gewerkt hiervoor zijn betaald, én dat elke opdrachtnemer weet dat hij/zij recht heeft op een vergoeding. Ook hiervoor hanteren we de cao Theater en Dans voor het bepalen van normbedragen.

Nadat in 2017 uit een intern onderzoek bleek dat slechts een klein deel van de opdrachtnemers voorzieningen had getroffen voor arbeidsongeschiktheid is, aangespoord door het bestuur, in 2018 door een 20-tal opdrachtnemers van Nieuwe Helden gezamenlijk een nieuw broodfonds opgericht, waarbij ook andere creatieven zich hebben aangesloten.

5. Horizontale overlegstructuur

Tot slot hebben we een aantal overlegstructuren ingesteld, die met name bedoeld zijn om elkaar te helpen en te begeleiden. Zo spreken de projectleiders elkaar maandelijks, evenals de creatief producenten en spreekt de motor elkaar wekelijks en elke 2 weken met de projectteams. Het meeste overleg vindt nog altijd plaats binnen de projecten, maar door deze horizontale lijnen versterken de projecten elkaar en blijft Nieuwe Helden als één geheel opereren.

Met deze ingrepen hebben we afgelopen jaar grote stappen gezet en zijn wij weer beter ingericht als organisatie om te maken en te zijn zoals wij willen. Een organisatie waar verschillende teams binnen verschillende projecten zo zelfstandig mogelijk maar met goede begeleiding op hoog niveau kunnen werken.

3.3 Governance Code Cultuur

Stichting Nieuwe Helden past de principes van de *Governance Code (2014)* toe. We toetsen regelmatig onze werkwijze aan de Code, en ontwikkelen waar nodig nieuw beleid. Conform de code is er een bestuur- en directiereglement, een rooster van aftreden en er zijn profielschetsen voor de leden van de Raad van Toezicht. Bij de samenstelling van de Raad streven we naar een evenwichtige opbouw met aandacht voor diversiteit qua achtergrond, leeftijd en gender. Centraal staat een mix op het gebied van deskundigheid, kennis en ervaring. De Raad van Toezicht evalueert zichzelf en het bestuur jaarlijks. Met de automatisering zijn in 2018 verbeteringen aangebracht ten behoeve van interne procedures en controle (principe 9). In 2019 zullen we onze werking, statuten en reglementen toetsen aan de recent vernieuwde code om vervolgens eventueel aanpassingen door te voeren.

3.4 Diversiteit

Het is lastig te reflecteren op (culturele) diversiteit zonder in stereotyperingen te vervallen. We zijn terughoudend in het inzetten van persoonlijke kenmerken (zoals afkomst of geaardheid) van onze opdrachtnemers of publiek in het verantwoorden van ons diversiteitsbeleid. Onze organisatie vloeit voort uit de inhoud, uit de projecten die we doen. De thema's van onze projecten zijn breed en

divers en gaan dwars door of behandelen specifiek religie, sekse, seksualiteit en afkomst. Hieruit volgt een zeer divers publieksbereik en een steeds bredere poule van creators, zoals duidelijk blijkt uit de hierna beschreven activiteiten. We werken met makers met verschillende culturele achtergronden, seksuele oriëntaties, leeftijden etc. Hoewel kwaliteit leidend is en we nooit iemand vragen vanwege zijn achtergrond, proberen we de blinde vlek voortdurend te verkleinen.

3.5 Privacy

In 2018 is beleid gemaakt om te voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). De systemen zijn in kaart gebracht en waar nodig is extra beveiliging of een beperking van toegangsrechten aangebracht. Er zijn verwerkersovereenkomsten gesloten, en de model-overeenkomsten zijn aangevuld met clausules omtrent geheimhouding en datalekken. Ook is er een handleiding voor alle opdrachtnemers ontwikkeld. De systemen die gebruikt worden voor dataverwerking worden periodiek doorgelopen en opgeschoond. Tot slot is het privacy statement online gepubliceerd en zijn diverse wijzigingen doorgevoerd in de website in verband met het gebruik van (functionele) cookies.

4. Impact en publieksbereik

We hebben ons voor de periode 2017-2020 gefocust op een aantal belangrijke thema's en vanuit uitgebreid onderzoek naar deze thema's de projecten uitgebouwd. Hierdoor creëren we meer verdieping, langere lijnen, meer netwerk en betrekken we meer partners om zo een meer divers en per project meer specifiek gekozen publiek te bereiken. Deze aanpak werkt. We merken dat we steeds meer gevraagd en geboekt worden vanuit een inhoudelijke verbinding met het thema. Al in de onderzoeksfase worden we gevraagd te komen spreken (zoals bijvoorbeeld over ons onderzoek naar erotiek) en de projecten die al toegankelijk zijn voor publiek krijgen niet alleen meer bezoekers maar worden ook geboekt door heel diverse partijen voor heel verschillende groepen mensen (zo werd Meet the Millennials al specifiek geboekt voor ambtenaren en voor studenten).

In totaal ontvingen we 15830 bezoekers bij onze voorstellingen in 2018 en nog eens 4807 bij andere activiteiten. De zichtbaarheid die OOG opleverde in Amsterdam is onmeetbaar groot. De impact van de projecten wordt verder versterkt door de uitgebreide aandacht van pers en media voor de projecten. We zien een stijging in deze media-aandacht naar aanleiding van onze thema's. Afgelopen jaar waren we te gast bij meer dan 25 lokale en (inter)nationale radio en tv-programma's en verschenen meer dan 30 keer in kranten en grote online blogs. Dit gaat verder dan reclame maken voor het project, het gaat om het inzicht geven in je onderzoek en het delen van je noodzaak. Op die manier kan één media optreden al zorgen voor een inhoudelijke impact.

Onderzoek
We vinden het belangrijk met onze projecten een groot en breed publiek te bereiken. We willen de bereikte aantallen handhaven en focussen op impact en effect. We willen in 2019 een methode ontwikkelen (op basis van bestaande methodes) om verder professioneel aan impactmeting te kunnen doen.

5. Activiteiten

2018 was een vol jaar waarin we meer dan 20 projecten hebben gerealiseerd; we hebben 6 projecten hernomen, 4 projecten afgerond, 6 nieuwe projecten opgestart, 4 projecten in opdracht gedaan en zijn alweer meer dan 8 nieuwe projecten aan het voorbereiden. Hieronder beschrijven we voornaamste projecten en activiteiten van het afgelopen jaar.

Projectontwikkeling

Hello Asia

Hello Asia is een multimediaproject, opzoek naar de opkomende generatie *millennials* in Oost Azië. Millenials Lucas De Man en Hyunsin Kim (DE/KOR) reisden met regisseur Joep van Osch, en filmcrew in 6 weken naar 6 Aziatische megasteden. Ze bezochten de bedrijven en projecten van hun generatiegenoten en interviewden iedereen die hen inspireerde. Ze kwamen terug met een schat aan materiaal die ze uitwerkten tot een *lecture* performance en de pilot aflevering van een zesdelige docu-serie.

Lecture performance: De Man in Azië / Meet the Millennials Asia

In De Man in Azië, neemt Lucas De Man je mee op een fascinerende trip: vliegensvlug reis je in zes weken door zes Aziatische megasteden. Tijdens de performance ontmoet je een opkomende generatie millennials in Tokyo, Seoul, Singapore, Shenzhen, Hong Kong and Taipei en ontdekt hoe zij, net als wij, een verschil willen maken in een complexe, snel veranderende en soms zelfs angstaanjagende, wereld. Met op reis verzameld filmmateriaal, manga animaties en de meest onwaarschijnlijke ontmoetingen met kunstenaars, wetenschappers, sociaal activisten, studenten of professors vertelt Lucas De Man het verhaal van een taboedoorbrekende generatie. Want hoe combineer je moderne, controversiële vormen van liefde, vriendschap en seks met traditionele en veilige familiebanden? Hoe leef je in een toekomst die steeds dichterbij komt en waarin robots en AI het dagelijks leven overnemen?

In september speelde De Man door Azië voor het eerst in Pakhuis de Zwijger, Verkadefabriek en de Nieuwe Vorst. Alle voorstellingen waren uitverkocht voor overwegend jong publiek (20 tot 40 jaar). De voorstelling is daarna al 33 keer geboekt, waaronder door alle Nederlandse universiteiten, en we werken nu aan de verdere verkoop in Europa en Azië.

Docu serie: Meet the Millennials

In de documentaireserie schetst regisseur Joep van Osch op zijn manier een beeld van een opkomende generatie changemakers in Seoul, Tokyo, Shanghai, Shenzhen, Taipei, Hong Kong en Singapore. Hij laat zien wie zij zijn en hoe zij omgaan met sociale en maatschappelijke vraagstukken waar millennials in Nederland ook mee bezig zijn. In 6 afleveringen van circa 22 minuten volgt de kijker Lucas en Hyunsin in hun missie naar het vinden van maatschappelijke changemakers in Azië. In elke aflevering ontmoeten zij *peers* met inspirerende projecten, die aansluiten bij het specifieke thema van die aflevering. We hebben eerst een pilot aflevering gemaakt. In 2019 wordt de verkoop van de serie verder voortgezet, waarna ook de postproductie plaats zal vinden.

OchArme

De ongelijkheid groeit. We leven in een wereld die heel snel evolueert, de economie groeit weer hard, de technologische ontwikkeling biedt steeds nieuwe mogelijkheden. We merken echter dat er ook steeds meer mensen zijn die niet meer mee kunnen of mogen doen met die snel veranderende samenleving. Arme mensen, vluchtelingen, ouderen, alleenstaande moeders, arbeiders etc. Voor het project OchArme doen we onderzoek naar deze ongelijkheid. We interviewden meer dan 70 mensen in Nederland en België van welzijnsmedewerkers tot wetenschappers, van politici tot denkers in samenwerking met organisaties als VZW Wieder in Brugge, Bijzondere Jeugdzorginstelling De Wissel uit Leuven, met CKG Kapoentje in Oostende, Sociaal Culturele vereniging Klein Verhaal, en het Leuvens Collectief Tegen Armoede. Zij voorzagen ons van feitelijke en praktische informatie over de vele sociale systemen in België en Nederland, brachten ons in contact met ervaringsdeskundigen, werkten mee aan eerdere presentatieavonden en gaven ons onderdak tijdens werksessies en vergaderingen.
Het verslag dat Isil Vos (projectleider) en Mariëlla van Apeldoorn (creatief producent) van dit onderzoek schreven werd gepubliceerd op sociaal.net Een Vlaams platform voor iedereen die in het sociale domein werkt of er interesse in heeft (met zo'n 40.000 lezers).
https://sociaal.net/opinie/armoede-maakt-me-kwaad/

Ronja

Als eerste uiting binnen het project maakte Isil Vos de voorstelling Ronja in coproductie met de Verkadefabriek. Door middel van persoonlijke verhalen en liedjes gebaseerd op de tientallen interviews proberen we samen met het publiek antwoorden te vinden op vragen als: Wat kunnen wij nou echt doen om het armoedeprobleem op te lossen? Gaat armoede uiteindelijk niet over een verregaande sociale en maatschappelijke ongelijkheid die we gezamenlijk, stilzwijgend aanvaarden en in stand houden?

In oktober en november 2018 was de voorstelling 6 keer te zien in België en Nederland. Deze presentaties waren in eerste instantie bedoeld om ons netwerk te betrekken, de voorstelling inhoudelijk te checken en programmeurs en verdere geïnteresseerden uit te nodigen. Deze doelen

zijn ruimschoots gehaald. In totaal zagen al 998 mensen de voorstelling waarvan velen uit onze doelgroep komen: maatschappelijk werkers, lokale politici, docenten, beleidsmakers, ambtenaren en heel veel mensen die zelf in armoede leven. Dit leidde tot bijzondere reacties:

“Ik ben zwaar geraakt door de voorstelling. Intens, messcherp, intelligent, strijdlustig en hartverscheurend. Dit stuk is een eyeopener voor the lucky ones. En een buiging voor eenieder die de ongelijke strijd van de armoede voert. Merci.”
Wouter Kersbergen - Coördinator Overkophuizen Vlaanderen

"Dit stuk zet je uit je evenwicht. Als mens, als hulpverlener. Wat ongemakkelijk. Of een glimlach nu wel kan. Over en weer word je geworpen, in gerede twijfel: meent men dit nu of lacht men er mee. Is die vraag serieus? Is dat de vraag die nu gesteld moet worden. Als hulpverlener voel je dan, denk ik, iets van wat die mens die geholpen wil worden voelt wanneer we die als hulpverlener benaderen. En in die zin voel - en leer je zo - tijdens de voorstelling. Een voorstelling, met verrassende eindscènes, die veel terug bijeenbrengen."
Luc Deneffe - Directeur van De Wissel Leuven (Voorziening bijzondere jeugdzorg)

In het voorjaar van 2019 vindt in Den Bosch de officiële première plaats van de voorstelling op locatie en met eten, muziek, gasten en gesprekken.

In 2019 wordt het vervolg van dit project gemaakt; The Village Oostende. Dat tijdens Theater aan Zee in première gaat.

OOG Amsterdam

OOG Amsterdam is een project waarbij we onze installatie OOG (2014) hebben herwerkt naar een Amsterdamse context en van 18 augustus tot 22 oktober hebben opgehangen aan 2 locaties in Amsterdam; A Lab en Pakhuis de Zwijger.

Met OOG Amsterdam legt Stichting Nieuwe Helden de relatie bloot tussen de mens en de stad, én de mens en zichzelf. Je stapte als individu in het OOG waar je werd ontvangen door een host die je in een stoel plaatste en je naar buiten reed. Daar hing je in de lucht en om je heen kon je de stad zien door het OOG. Na enkele minuten sloot het OOG en begon een interactief schouwspel. Met animatie en muziek werd je meegenomen in een zoektocht waarbij je niet enkel de samenleving vanuit een ander perspectief zag, maar ook je menszijn. Lucas De Man pleitte met OOG voor meer menselijkheid in de stad: "Als mens willen we ons gehoord voelen en gezien worden. Ook willen we onze kwetsbaarheid zo nu en dan kunnen laten zien. Onze stad moet een plek zijn waar ruimte is daarvoor."

Kaartverkoop

OOG Amsterdam is een sociale installatie volgens het idee 'Koop een kaartje, geef een kaartje'. Mensen, bedrijven en organisaties gaven een deel van de door hen aangeschafte toegangskaarten door aan een aantal geselecteerde sociaal-innovatieve en maatschappelijke organisaties. Deze organisaties gaven op hun beurt de kaarten weg aan bijzondere Amsterdammers die zich inzetten voor de stad én aan mensen die zonder deze steun anders niet zo snel naar OOG Amsterdam konden gaan. Op deze manier verstevigde Stichting Nieuw Helden de sociaal-maatschappelijke verbindingen in de stad.

Zo'n 20 organisaties (waaronder: Zadelhoff, Double Tree Hilton Hotel, Maritiem Hotel, Het Praktijkbureau, Profin Assurantiën, Schmidt Optiek, en This is Holland) en vele particuliere en anonieme gevers gaven kaarten aan 16 ontvangende organisaties: Don Bosco straatvisie, Amsterdam cares, Markant (mantelzorgers), ABC Buurvrouwencontact, VoorleesExpress, Voedselbank, Exodus Amsterdam, Pantar (sociale werkplaats), UAF vluchtelingstudenten, Kringloopwinkel De Locatie, Humanitas, Open Embassy, BuurtBuik, Movement on the Ground, Vrijheidsmaaltijdorganisatoren 5 mei, Koeckebackers.

Persaandacht voor OOG was er onder meer bij RTV Noord Holland, het Parool, NRC en de Groene Amsterdammer (zie bijlagen).

Yes, Please!

Yes, Please! is een ode aan de erotische fantasie. Het project begint met een grootschalig empirisch onderzoek naar de erotische fantasieën van Vlamingen en Nederlanders van allerlei leeftijd, geslacht en kleur. We voeren dit onderzoek uit met onze caravan omgebouwd tot opnamestudio, 'Bolleke'. Vanuit dit onderzoek maken we in 2019 een liveshow en later ook nog een theatrale installatie/tentoonstelling.

Bolleke

Met Yes, Please! hebben we de afgelopen maanden langs een aantal Nederlandse zomerfestivals getourt met ons Bolleke. De tot opname studio opgebouwde caravan in ontwerp van Pascal Leboucq stond op Vrijland, Down the Rabbit Hole, De Parade en Lowlands. Op deze plekken interviewen we mensen in het Nederlands of Engels over hun erotische fantasieën. We hebben een team opgeleid om op de juiste manier het passerende publiek te benaderen en hen te laten vertellen over hun erotische fantasieën. Dit resulteert in prachtige, open en fantasievolle gesprekken die gaan over vrijheid, de schaamte voorbij, jezelf zijn en de kracht van erotiek en fantasieën voor je identiteit.

Deze interviews worden verwerkt binnen bepaalde categorieën gebaseerd op de index van het boek *My Secret Garden* van Nancy Friday. Dit vormt ons databestand. Het archief van fantasieën die we in het Nederlands en het Engels in 2018 verzamelen, gebruiken we om in 2019 en 2020 verschillende artistieke producties mee te creëren. We beginnen in 2019 met de Liveshow die op vele festivals in de zomer gaat spelen.

Het Rode Oor

Naar aanleiding van ons project Yes, Please! werden we benaderd door DeBuren (Brussel) om mee te werken aan hun erotische verhalenwedstrijd Het Rode Oor. Samen ontwikkelden we de campagne en beoordeelden we de honderden inzendingen. Op 28 maart vond de finale plaats gelijktijdig in De Nieuwe Liefde in Amsterdam West en bij de Beursschouwburg in Brussel. We kregen media-aandacht van Charlie Magazine en Vice. In 2019 wordt het Rode Oor wegens succes herhaald.

Goud van Brabant

Goud van Brabant is een project dat wij ontwikkeld hebben voor de Provincie Noord-Brabant met als doel om het publiek dichter bij erfgoed te brengen. Wij hebben een tv-format bedacht van 10 afleveringen, met daarin verschillende onderdelen. Van 17 oktober 2018 was de serie elke woensdagavond (ieder uur) te zien op Omroep Brabant.

We zijn genomineerd voor de European Union Prize for Cultural Heritage/Europa Nostra Awards, één van Europa's meest eervolle prijzen op het gebied van erfgoed. Het Goud van Brabant krijgt in 2019 een vervolg.

Hernemingen

De Man is Lam

De Voorstelling
In 2018 is de voorstelling De Man Is Lam nog 16 keer gespeeld in Nederland en België. We hebben de voorstelling voortdurend geactualiseerd omdat 'Man Zijn' meer in het nieuws was in 2018 dan toen de voorstelling gemaakt werd in 2017. De voorstelling blijft op repertoire en zal ook in 2019 nog verder touren in België en Nederland.

Er was veel persaandacht voor het project. Zo komen we – als enige mannen - voor in de documentaire *Vrouwen op Mars* over 100 jaar feminisme van BNNVARA https://programma.bnnvara.nl/vrouwopmars/media/424707. Ook werden we gevraagd te spreken bij verschillende evenementen zoals het jaarlijkse congres van de Veerstichting.

De Tentoonstelling
De tentoonstelling *The Myth of Men* die binnen het project gecreëerd werd en in 2017 in Istanbul te zien was, stond begin 2018 acht weken in Boston.
http://leicagalleryboston.com/portfolio/ahmet-polat-the-myth-of-men/

De Podcastserie
Een ander hoogtepunt binnen het project is de 10-delige podcastserie die Rashif El Kaouli maakte en die werd uitgezonden in het VPRO-programma Nooit Meer Slapen. De serie kreeg een mooie recensie in Trouw en stonden in een aantal favoriete podcast lijstjes. Rashif werd ook uitvoerig geïnterviewd doorweekblad de KNACK (zie bijlage). De serie is terug te vinden op verschillende luisterplatforms.

SAM
De voorstelling SAM maakten we in 2017 binnen onze *residency* bij de Rabobank. De voorstelling gaat over systemen van macht en kwetsbaarheid binnen de bank en werd heel goed ontvangen. In 2018 speelde de voorstelling uitsluitend binnen de Rabobank, 29 keer voor in totaal meer dan 2500 bankiers.

De Man door Europa
Ook in 2018 speelden we nog regelmatig De Man door Europa uit 2015. We hebben in 2018 voornamelijk in België gespeeld, vaak in opdracht van overheden die het vanuit thematische connectie programmeerden. De Man door Europa blijft ook in 2019 nog op ons repertoire maar enkel nog voor speciale gelegenheden of aanvragen.

The Man Squad NL

The Man Squad is een spin-off project van De Man is Lam. Een combinatie van *spoken word* en performance, van improvisatie en voorbereide teksten werkt goed bij het publiek, vooral bij jongeren waarbij de eerlijke ontboezemingen van de performers over man zijn en man worden erg aanslaan. The Man Squad heeft in 2018 op verschillende niet reguliere-podia gestaan, van gevangenissen tot studentenfestivals. Ook in 2019 bieden we The Man Squad aan maar maken we tevens, dankzij een Vlaamse subsidie, ook The Man Squad België, met talenten uit Vlaanderen.

Wij, Varkenland

Deze voorstelling uit 2012 over het boerenleven blijft goed scoren in de agrarische wereld. We spelen hem in het Nederlands en in het Engels en worden - ondanks dat we er zelf niet actief mee bezig zijn - voortdurend uitgenodigd om te spelen. In 2018 mochten we onder andere een klein tournee doen in West-Vlaanderen in het kader van een Europees project ZotvanhetBoeren waarbij aandacht werd gevraagd voor de psychische gezondheid van de boeren. Sociale en agrarische instanties werkten samen om na de voorstelling met het publiek in gesprek te gaan over hoe zij zich voelden. De tour was intens maar mooi, er was steeds veel volk en de gesprekken na de voorstelling bleven plakken aan onze huid. We blijven de voorstelling op repertoire houden en werken ook aan een internationale variant waarvoor we onder meer onze pijlen gericht hebben op Denemarken.

LOS

De voorstelling LOS (2014) werd in 2018 hernomen na een verzoek van Theater aan Zee, waar het thema verlies de rode draad vormde. Hierna werd de voorstelling ook nog 4 keer gespeeld in Frascati. Met deze speelreeks hebben we dit project afgesloten.

Bejaarden en Begeerte

Ook onze voorstelling Bejaarden en Begeerte rondden we dit jaar af. De voorstelling heeft 9 jaar succesvol getoerd en al meer dan 250 keer gespeeld. We stoppen omdat we merken dat de 65plusser van nu anders is dan de 65plusser van 10 jaar geleden. Tijd voor een laatste tour van 20 voorstellingen met dezelfde zangeressen die nu alle drie ruim de 75. Radio 1 en Radio 5 en diverse kranten besteden aandacht aan deze afscheidstour (zie bijlagen).

Vergeet-mij-Liedje

Een paar jaar geleden klopte zangeres en theatermaakster Kim Erkens aan met de vraag of wij wilden samenwerken aan een project rond muziek en Alzheimer. Samen met Kim ontwikkelden we het project Vergeet-Mij-liedje waarin Kim voor mensen met Alzheimer, op camera met hen ernaast, hun favoriete liedje zingt. We stelden ten het doel om 50 portretten te maken. Dit doel werd in 2018 dankzij de vele donateurs (meer dan 100!) en dankzij de vele partners en media-aandacht behaald. Een mooi moment om te stoppen en het project waardig af te ronden. Met een tentoonstelling van de portretten op Utrecht Centraal tijdens de week tegen Alzheimer en met een samenwerking van de Alzheimerstichting die elke week een portret deelde op hun social media kunnen we oprecht spreken van een mooi einde van een mooi project dat gelukkig nog ''eeuwig'' voortleeft online en in de harten van de familieleden die het portret van hun geliefde blijven koesteren.

Naar aanleiding van de expo was Kim te gast bij Koffietijd en werd er door diverse (online)media-aandacht besteed aan het project (zie bijlagen).
https://dementie.nl/nieuws/kijktip-vergeet-mij-liedje-koffietijd-en-5-uur-live

Kunstuur

In 2018 werden 35 afleveringen van het tv-programma Kunstuur gemaakt en uitgezonden op NPO2 in samenwerking de AvroTros. Bijzonder dit jaar was de 4-delige serie over Kunst in China. Ondanks goede kijkcijfers en vele fans wordt het programma wegens bezuinigingen bij de publieke omroep geschrapt.

Man en Kunst

Ook werkten we voor het derde jaar op rij mee aan het programma *Man en Kunst* waarbij Lucas in 5 afleveringen van 10 minuten, het verhaal achter 1 bekend kunstwerk vertelt. Het programma werd uitgezonden op de NPO2 tijdens de museumweek en trok gemiddeld 300.000 kijkers.

Grote opdrachten

Bibliotheekcongres

Op dinsdag 20 maart verzorgde Nieuwe Helden het decor, de presentatie en de artistieke invulling van het ochtendprogramma van het jaarlijkse Bibliotheekcongres. Het thema was 'publieke ruimte'. De ruim 1000 aanwezigen werden geïnspireerd met gasten en presentaties, met video's en interviews en optredens.

De Vrijheidslezing

Op Bevrijdingsdag gaf Lucas 1 van de 10 vrijheidscolleges op 5 bevrijdingsfestivals in Nederland. De speech werd gepubliceerd door de universiteit van Tilburg (en is verwerkt in Lucas' essay 'ik weet niet dus ik ben').

TEDxAmsterdam

In 2018 bestond TEDxAmsterdam 10 jaar en werd Nieuwe Helden (na de succesvolle samenwerking in 2015) gevraagd om het creatieve concept, decor, presentatie, de opening en afsluiting te verzorgen. We hebben hier ook de Grootste Brainstorm van Amsterdam gehouden met 50 sprekers en 700 deelnemers. Het decor (Pascal Leboucq) werd gebouwd uit puzzelstukken met de ideeën van de deelnemers van de brainstorm. De toekomst ligt bij ons allemaal, we zijn allemaal deel van de puzzel die morgen is, was de boodschap.

Singer Laren

In december verzorgden wij de openingsshow voor de tentoonstelling Out of Office in Singer Laren. Het was de eerste keer dat werk uit 55 bedrijfscollecties samen werden getoond. Wij hebben een drietal films gemaakt door op bezoek te gaan bij 5 grote bedrijven (Ahold, ABN Amro, Akzonobel, Amsterdam UMC en Twijnstra Gudde) we spraken de CEO's, de kunstcuratoren en de medewerkers.
Deze films samen met live interviews presenteerden wij op de opening. Het is niet eenvoudig om bedrijfsleven en kunst te combineren, maar ons format werd gewaardeerd en wordt in 2019 herhaald.

Varia

Wat al 10 jaar een belangrijk onderdeel maakt van onze werking is het geven van lezingen en presentaties. Soms doen we dat over een specifiek project, soms over onze visie en organisatie en soms over een onderwerp op aanvraag.

In 2018 mochten wij spreken op verschillende congressen en bijeenkomsten zoals Het Amsterdamse Onderwijsgala, Het Bibliotheek Congres, Het Zorg Congres, De Jaarlijkse bijeenkomst van Nederlandse Seksuologen, De Vermeer Stichting, De 5 mei toast, De ambtenaren van het Vlaams Ministerie van Jeugd en Cultuur, De medewerkers van de Generale Thesaurie, het topmanagement van de Rabobank, De 5 gedeputeerden van de provincie Brabant, de inspiratie dag van de provincie Gelderland, de opening van de Dutch Design Week, enz.

Als extra stap dit jaar hebben wij ook onze visie en noodzaak in een boekje verwerkt. Lucas schreef 'Ik weet niet dus ik ben, de zoektocht en strijd van een nieuwe held' in samenwerking met Academia Press. Het boekje kwam uit in november en er is al aan de tweede druk begonnen.

Talentontwikkeling

Omdat we aan het pionieren zijn delen we onze werkwijze graag. Ook omdat we zelf ook een behoefte hebben aan goede makers en producenten die binnen onze organisatie kunnen werken. We bieden stageplaatsen aan studenten van verschillende opleidingen, zowel kunsthogescholen als universiteiten. (5 in 2018). Ook geven we soms lessen en workshops aan verschillende theaterscholen (Arnhem, Utrecht, Amsterdam) en universiteiten. (UVA, VU, Erasmus Rotterdam, Eindhoven) De jonge creatief producenten en coördinatoren die aan onze projecten werken bieden we zoveel mogelijk ruimte om zich door te ontwikkelen binnen verschillende projecten en om van elkaar te leren.

We zijn samen met De Balie partner in het ontwikkelingstraject van Andrea Voets binnen de nieuwe makers regeling waarin ze zich ontwikkelt tot muziektheatermaker en een nieuwe vorm onder de noemer '*musical journalism'* onderzoekt. Daarnaast begeleidden we het jonge collectief Lost Project. We adviseren hen zowel artistiek als zakelijk en helpen hen met ons netwerk. Ook bieden we Lost Project de ruimte om een eigen documentaire te ontwikkelen binnen het project OchArme.

Naast het begeleiden van jonge makers blijven wij ook startende zakelijk leiders begeleiden. In 2018 begeleidden we Anne de Loos (De nieuwe Toneelbibliotheek) en Zeinab el Bouni (Lost Project)

6. Toekomst

In 2019 bestaat de stichting 10 jaar. In dit jubileumjaar bouwen we door aan de organisatie en focussen we ons op een viertal inhoudelijke thema's. Daarnaast krijgt dit jaar een duidelijke Vlaamse component op Theater aan Zee, versterken we onze internationale positie en verdiepen we ons in (ecologische) duurzaamheid.

Uitbouwen van projecten
In 2019 ligt de nadruk op een viertal grote projecten die al zijn opgestart en die we verder doortrekken naar 2019 en 2020:

- Ongelijkheid: OchArme
- Erotische fantasieën: Yes, Please!
- De Toekomst van democratie: In Search of Democracy 3.0
- Millennials in Azië: Hello Asia

Het andere grote project voor volgend jaar is *The Growing Pavilion*, dat zich in de ontwikkelfase bevindt.

Internationalisering
We bouwen onze Belgische activiteiten uit en vergroten onze zichtbaarheid in België. Een deel van deze Belgische activiteiten brengen we onder in de VZW Nieuwe Helden. Deze zelfstandige vzw is in 2018 gestart en heeft een vergelijkbare doelstelling maar richt zich specifiek op België. De leden van de Raad van Toezicht van de stichting zijn tevens lid van de vzw en houden op deze wijze toezicht op de activiteiten van de vzw. Ook verdere Internationalisering blijft een aandachtspunt voor Nieuwe Helden. De afgelopen 2 jaar is veel geïnvesteerd in contacten in (Zuid-Oost) Azie. In 2019 werken we verder om deze contacten in te zetten om ook speelbeurten en zichtbaarheid in Azië te creëren. Daarnaast blijven we actief ons netwerk in Europa onderhouden en uitbreiden. Wij hebben nu voor elk project dat we doen besloten dat deze ook internationaal (in het Engels) moet kunnen touren. Ook spelen we in 2019 onze eerste voorstellingen in de Verenigde Staten.

Duurzaamheid
Steeds meer verdiepen we ons voor diverse projecten in duurzaam produceren. Binnen het projectplan van GROEI (een voor Rabobank ontwikkeld concept in 2018) hadden we het volledige productieproces circulair ingericht. Van biobrandstof voor transport tot recycling van álle gebruikte materialen. Sindsdien verdiepen we ons steeds meer in materialen en circulaire processen en werken we toe naar een manier van produceren waarin duurzaamheid steeds verder verweven zit.

7. Financiën

De inkomsten van de stichting zijn projectgebonden en komen voort uit de verkoop van activiteiten (waaronder voorstellingen), levering van diensten (waaronder conceptontwikkeling) bijdragen van partners en (meerjarige)subsidies. De meerjarige subsidie van het AFK en FPK wordt specifiek aangewend voor de ontwikkeling van projecten.

De kosten van de stichting bestaan (voornamelijk) uit projectkosten. Daarnaast zijn er de beperkte, vaste lasten voor kantoor en beheer.

De gerealiseerde omzet is lager dan in de jaarbegroting opgenomen, door het wegvallen van één groot project. De kosten zijn eveneens lager. Het totale resultaat uit projecten is gestegen. Er is een kleiner deel van de meerjarige subsidie aangewend dan begroot en er is geïnvesteerd in nieuwe projecten. Per saldo neemt het resultaat daarmee af ten opzichte van de jaarbegroting.

Eigen Vermogen en reserves
Nieuwe Helden heeft geen winstoogmerk, positieve resultaten worden toegevoegd aan het eigen vermogen, verliezen verlagen het eigen vermogen. Binnen het eigen vermogen is een continuïteitsreserve gevormd (algemene reserve). Om de continuïteit van de organisatie te waarborgen heeft het bestuur in 2016 bepaald dat de hoogte van deze reserve ten minste € 75.000 zou moeten gaan bedragen. Dit bedrag werd bepaald op basis van de belangrijkste financiële risico's enerzijds en de hoogte van de beheerslasten anderzijds. Deze reserve is geleidelijk opgebouwd met het door de RvT vastgestelde uitgangspunt: De jaarlijkse toevoeging bedraagt maximaal 10% van de **eigen inkomsten**, tot een maximum van € 15.000 per jaar. In 2019 wordt, met het oog op de stijging van de omzet en toename van projectbudgetten sinds de vorige meting in 2016, een nieuwe risicometing gedaan met betrekking tot de hoogte van de continuïteitreserve.

In 2018 wordt een bedrag ter hoogte van € 9.479 toegevoegd aan de Algemene Reserve binnen het Eigen Vermogen. De Algemene reserve bedraagt daardoor op de balansdatum € 73.196

Bestemmingsreserve
In 2017 is binnen het Eigen vermogen een bestemmingsreserve gevormd voor een aantal grote projecten. In 2018 zijn bedragen aan deze bestemmingsreserves onttrokken ter dekking van de (opstart)kosten van deze projecten, daarnaast zijn een tweetal nieuwe bestemmingsreserves gevormd. De specificatie is te vinden in de jaarrekening.

Liquiditeit & Solvabiliteit
Op de balansdatum bedroegen de liquide middelen: € 311.895

Liquiditeit / Current ratio:	3,2	*(vlottende activa / kort vreemd vermogen)*
De solvabiliteit bedroeg:	55 %	(*EV als % van totale vermogen)*

Beknopte begroting 2019
De vastgestelde begroting (d.d.27-11-2018) voor 2019, gebaseerd op het 'wens-scenario':

Projectinkomsten	€ 1.479.850
Te gebruiken meerjarige subsidie	€ 385.119
Totale baten	**€ 1.864.969**
Projectkosten	€ 1.708.969
Overhead	€ 140.700
Totale lasten	**€ 1.849.669**
Resultaat	€ 15.300

Risico's

Financiering projecten
De financiering van de belangrijkste projecten voor het komende boekjaar is – op The Growing Pavilion na – voor het grootste deel gerealiseerd. Wel zijn we momenteel voor bepaalde deelprojecten waaronder de serie van Hello Asia en de tentoonstelling van Yes, Please! Nog aanvullende financiering aan het werven. Ook van de verkoop van voorstellingen en overige activiteiten zijn de inkomsten nog niet allemaal vastgelegd. We hanteren een werkmethode waarbij uitgaven pas gedaan worden als er ook dekking tegenover staat. Hierdoor blijven de risico's van tegenvallende financiering beperkt. Door het beperken van de vaste overheadkosten is de stichting zeer goed in staat om ook in gevallen dat de projecten en opdrachten zouden stagneren, aan haar lopende verplichtingen te voldoen.

Opdrachtgevers
Het risico dat een opdrachtgever niet uitbetaald wordt op verschillende manieren gemitigeerd. Ten eerste door goede contractvorming met hulp van externe juristen, ten tweede door met goed debiteurenbeheer te zorgen voor tijdige (deel)betalingen, en ten derde met de algemene reserve waarmee – als laatste middel – uitblijvende inkomsten kunnen worden opgevangen.

Keyman-risk
Tot slot werken we aan het verkleinen van het *key man risk* – het uitvallen van Lucas of Wouter - door zowel artistiek als zakelijk functies te creëren, zoals het kernteam en de coördinatoren in de motor en deze in alle processen te betrekken.

Bijlage 1 - Nevenfuncties Raad van toezicht en bestuur

Dennis Meyer

- Freelance theaterdocent, dramaturg, schrijver
- Lid van bestuur St. Theater Kikker
- Lid van Raad van Toezicht De Vrijstaat
- Lid van bestuur St. Jeugdfonds Sport en Cultuur Zaanstreek
- Voorzitter van bestuur St. Stuim (Schweigman&)
- Directeur van St. 10CHILDREN
- Adviseur Fonds Podiumkunsten

Robert Bierens

- Beleidsmedewerker Ministerie van Financiën

Geeske van Campen

- Advocaat en mediator bij Forward Advocaten
- Redacteur bij Kennisbank Familierecht
- Auteur bij Kluwer (Rechtspraak Familierecht)

Geert de Wael

- Managing partner, The Forge

Lucas De Man

- Freelance conceptontwikkelaar, presentator, regisseur, acteur, host
- Bestuurslid Nieuwe Helden vzw
- Bestuurder stichting nina

Wouter Goedheer

- Freelance Producent en financieel manager
- Bestuurslid Nieuwe Helden vzw
- Zakelijk directeur Stichting ITS festival
- Zakelijk leider stichting La Vie Sur Terre
- Adviseur Fonds Podiumkunsten
- Penningmeester stichting De Theatertroep
- Bestuurder stichting nina

Selectie persaandacht
Nieuwe Helden 2018

Hello Asia

MaatschapWij

De millennials in Oost-Azië weten wel van aanpakken. Lucas De Man geeft ze een gezicht

26 september 2018 - **VIDEOPORTRET**

DUURZAAMHEID SAMENLEVING ZORG

Eerder dit jaar vertrok theatermaker en kunstenaar Lucas De Man naar Oost-Azië. In zes megasteden ontmoette hij zo'n 100 millennials die ieder op hun eigen manier een verschil maken. Hij leerde een generatie kennen die klaar is voor radicale verandering. En die het lef heeft om te doen. Van zijn reis maakte hij een multimediale voorstelling: De Man in Azië.

Overbevolking, klimaatverandering, eenzaamheid en stress: noem het maar op en

de Aziatische millennial-generatie heeft er een oplossing voor gevonden. Tijdens een fascinerende reis door Aziatische megasteden Tokyo, Seoul, Singapore, Shenzhen, Hong Kong en Tapei ontmoette Lucas dé changemakers van dit moment. Hij ontdekte hoe zij, net als wij, een verschil willen maken in een complexe, snel veranderende en soms zelfs angstaanjagende wereld.

Zo liep Lucas een tijdje mee met de architecte van de circulaire en sociale OPod-woningen en leerde hij het brein achter de Pepper zorgrobot kennen. In zijn voorstelling stelt hij je – met behulp van videomateriaal en manga animaties – op inspirerende en humoristische wijze aan deze en vele andere Aziatische wereldverbeteraars voor.

Waarom de theatermaker besloot om naar de andere kant van de wereld af te reizen om dáár inspirerende millennials te ontmoeten? Omdat we het uiteindelijk met elkaar moeten doen. Het is aan de twintigers en dertigers van deze wereld om globale ecologische en sociale problemen te tackelen. En dat lukt alleen als we samenwerken en elkaar de hand reiken. Ook als we op andere continenten wonen en in verschillende culturen zijn opgegroeid.

Het lef om te doen

Na zijn reis nam Lucas niet alleen een heleboel mooie verhalen, maar ook een belangrijke les mee naar huis. Van studenten tot aan activisten, en van sociale ondernemers tot experts op het gebied van kunstmatige intelligentie: alle millennials die Lucas in Azië leerde kennen hebben een gigantische hands-on mentaliteit. Geen uitdaging is voor hen te groot om aan te pakken. Niet polderen, en oeverloos praten over wat er allemaal eventueel mogelijkerwijs wel of niet zou kunnen, maar gewoon beginnen.

Want uiteindelijk is dat de enige manier om een verschil te maken. Met een eerste stap in de juiste richting.

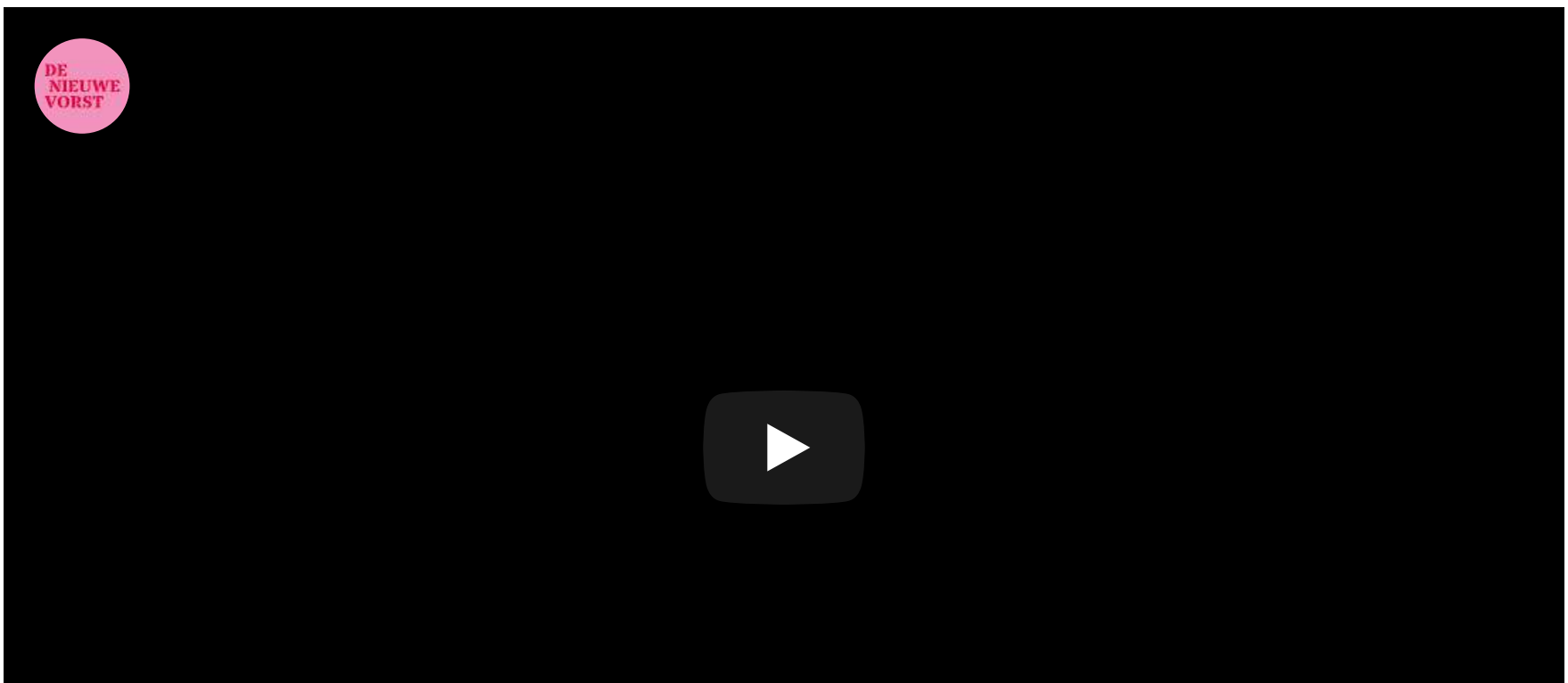

Headerbeeld & video door: Stichting Nieuwe Helden en Het Zuidelijk Toneel

De Man in Azië is een co-productie van Stichting Nieuwe Helden en Het Zuidelijk Toneel. Voorstelling bijwonen? Meer informatie vind je hier.

Iedere week een flinke dosis positiviteit en blik-verruimende kennis in je mailbox? Schrijf je in voor onze nieuwsbrief. Inspiratie gegarandeerd.

Help je mee heel Nederland te inspireren een steentje bij te dragen een socialer, rechtvaardiger en duurzamer maatschappij? Word dan vriend van MaatschapWij.

Tekst door: Nadine - MaatschapWij

DEEL DIT

REAGEER

Lucas 'de Man in Azië'

21 sep, 2018 in Ditjes en datjes door anja

Mijn hoofd nog vol. Gisteren (20 sept. 2018)naar Pakhuis de Zwijger (in Amsterdam) geweest naar '(Lucas) de man in Azië'. Over vragen van het heden en de toekomst. Over de overeenkomsten tussen oost en west. Verschillende achtergronden, dezelfde problemen. Over keuzes maken, nieuwe ontwikkelingen. De maakbaarheid van de wereld/mensheid, ethische vragen. Óók inspirerende oplossingen. Veel is maakbaar, maar….dat kost ook geld. Mogen sommige maakbare dingen (oplossingen voor oude chronisch zieke mensen b.v. die niet meer zelfstandig kunnen functioneren) alleen toegankelijk zijn voor de heel rijken en moeten de minder bedeelden het maar uitzoeken?

DNA, men is nu in staat DNA te aan te passen. Handig natuurlijk als er enge erfelijke ziekten mee bestreden kunnen worden. Maar…. als je kan kiezen, zou je je toekomstige kind dan ook meer intelligentie geven? En als iedereeen dat doet en jij kiest hier niet voor, wat betekent dit dan voor het kind? En zijn velen daar nu al niet mee bezig? Maar dan op een nog menselijke manier in de vorm van b.v. bijlessen, schoolzomerkampen. Mogen kinderen/mensen nog kind/mens zijn?

Wat doen we met ons ruimtegebrek? Hoe kunnen we de kloof tot arm en rijk kleiner maken zodat iedereen mee mag tellen? Zijn woningen (straks) alleen nog bereikbaar voor de mensen die keihard werken tot ze erbij neervallen?

In Azië voelen de millenials zich eenzaam door de familiedruk. Zij moeten voor hun ouders en grootouders zorgen. Met de jarenlange éénkindpolitiek in China is dat niet te doen, zeker niet als je daar de aangetrouwde familie nog bij optelt.

In Europa voelen millenials zich eenzaam, omdat de familiebanden op een lager pitje staan en ieder voor zichzelf moet zorgen. De ikke-ikke-ikke en prestatie politiek.

Is er nog ruimte om te zijn wie je bent in de toekomst?
Mijn hoofd raast nog. Vragen, vragen, vragen.

Lucas de Man in Azië

Een reactie plaatsen

Het e-mailadres wordt niet gepubliceerd. Vereiste velden zijn gemarkeerd met *

Reactie

Houd mij via e-mail op de hoogte als er meer reacties op dit bericht komen

Naam *

E-mail *

Website

Reactie plaatsen

Subscribe without commenting

E-Mail:

Subscribe

Berichtnavigatie

BY ANUPAMA SEKHAR
11 OCT 2018

Meet The Millennials I An interview with Lucas De Man

Meet The Millennials is the result of Lucas De Man and Hyunsin Kim's travels to 6 East Asian cities in 6 weeks, meeting and speaking to over 100 millennials ranging from students and professors to business owners, social entrepreneurs, and experts in robotics and artificial intelligence.

Anupama Sekhar talks to Lucas De Man, Artistic Director of New Heroes and creator of Meet The Millennials, a fascinating multimedia art project exploring the hopes and aspirations of a generation in the cultural contexts of Asia and Europe.

Meet the Millennials will be presented as a theatrical lecture performance at 20:30 on 25 October 2018 in Brussels as part of the ASEM Cultural Festival.

> *"We have no 'Big Truths' anymore, so we millennials have to figure out everything on our own. Storytelling, personal, direct and more participative art forms are becoming more popular because they do not pretend to know it all. They are closer to the people." Lucas De Man, creator of Meet The Millennials*

***Meet the Millennials,* your fascinating project, brings together documentary, anthropology and multimedia art to capture the pulse of our times: our hopeful young, our hyper-urban lives and the dramatic social changes of our times. What is your own take on your genre? Why did you choose this topic of investigation and this format?**

Lucas De Man (LDM): I believe we artists always have to choose the right formats to provide content. I wanted to capture the struggles and hopes of the millennial generation in East Asia. Hence, I chose a combination of documentary, animation, storytelling, K-Pop and lecture because this fast-paced eclectic format fits best with the equally fast-paced, information-craving, and impulsive young generation I met on my journey.

The millennials, unfortunately, seem to suffer from a bratty reputation. They are often characterized as entitled, self centered and shallow. How unfair is this characterisation? And, what surprised you most about this generation during your encounters with the Millennials?

It is very unfair and it is the generation before us that defines us that way. It shows that they don’t know and understand us. Yes, we have more things and luxuries than they had growing up, but to say we are spoiled is too hasty. The millennials, especially in East Asia, work very hard and understand that money and material things are not the answers to a good life. Money and success lead to stress, competition and loneliness. We realise that there is more to life than work and material things. I am really happy to see that so many young people are fighting for more equality, rights and honesty in society. The younger generation is looking for new ways of connecting and taking care of each other, now that the traditional roles and divisions in society are fading. It is not easy but they are working hard and that makes me proud.

How do the millennials see the arts? What value do they see in bringing their personal lives and their societies? How different (or similar) is it to their parents’ generation?

The younger generation is not as drawn to traditional arts, but they do appreciate art forms that energise and entice them. The need for good storytelling is greater than ever. We have no “Big Truths” anymore, so we have to figure out everything on our own. Storytelling, personal, direct and more participative art forms are becoming more popular because they don’t pretend to know it all. They are closer to the people.

What was the most unexpected reaction to *Meet the Millennials* from European audiences?

The most prominent reaction was that Europeans had no idea how advanced and smart the millennials in Asia are. Europeans tend to think of themselves as the "most advanced and smartest" people especially on social issues, but to see how well the younger generation is doing in Asia and how much inspiration we, as Europeans, get from them was groundbreaking for many older Europeans. The younger Europeans loved discovering how much they shared and have in common with the millennials in East Asia.

Could we expect to “Meet The (European) Millennials” on film sometime soon?

I hope so. We have the live performance that we hope to bring to Asia and we are working on a 6-episode documentary in television format that, hopefully, will be online in 2019.

Cover image: Copyright Rob Holslag
All other images: Copyright Fullframe

The ASEM Cultural Festival takes place on 18-30 October 2018 at the Centre for Fine Arts-Brussels (BOZAR) in Brussels, Belgium alongside the 12th ASEM Summit (ASEM12) (18-19 October 2018, Brussels), which brings together Heads of State and Government from the 53 partners of the Asia-Europe Meeting (ASEM) for dialogue on “Europe and Asia: Global Partners for Global Challenges”

The ASEM Cultural Festival is a celebration of dance, digital art, film, music, theatre and visual arts from Asia and Europe and features among others Ariunbaatar Ganbaatar (Mongolia), Bi Gan (China), Honore d’O (Belgium), Pichet Klunchun (Thailand), Wang Shu (China), and Svetlana Berezhnaya (Russia).

***Tickets to Meet The Millennials** at: https://bit.ly/2OhfQs9*

ASEM Cultural Festival Programme: https://bit.ly/asemfest

The festival is organised - as an official side event ASEM12 - by Centre for Fine Arts-Brussels (BOZAR) with the support of the Asia-Europe Foundation (ASEF) and the European Union, the host of the ASEM12 Summit.

www.ASEF.org

www.bozar.be

www.aseminfoboard.org

Similar content

POSTED ON
24 SEP 2018

OchArme

SOCIAAL.NET

Armoede maakt me kwaad

Verklein de afstand, zoek verbinding

22 november 2018

Isil Vos, Mariella van Apeldoorn

De creatievelingen van Stichting Nieuwe Helden maakten een theaterstuk over armoede. Om vinger aan de pols te krijgen, passeerden ze langs Vlaamse en Nederlandse organisaties en mensen. De theatermakers schrijven hun impressies raak neer.

ARMOEDE | GEBRUIKER

'Zoek verbinding' © Unsplash / Park Troopers

Tientallen mailtjes

“We mailen u vanuit Stichting Nieuwe Helden in het kader van ons project OchArme. Het project gaat over ongelijkheid. We maken onder andere een voorstelling over kinderarmoede, een reportage over jongeren en schulden en een portrettenserie over het gezicht van armoede. We willen graag wat dingen weten over het thema. Mogen we misschien langskomen?”

Zoiets, maar dan natuurlijk mooier verwoord, was de inhoud van de tientallen mailtjes die we verstuurden naar politici, wetenschappers, onderzoekers, hulpverleners, ervaringsdeskundigen, opleiders en projectorganisatoren in Nederland en Vlaanderen.

De Troubadours

In Leuven hebben we een eerste afspraak. Met Koen en Terri, de acteurs van de voorstelling over kinderarmoede.

Zij werken in een kleine zolderkamer boven de keuken, volgepropt met een audio-installatie, een piano, een laptop en een paar stoelen met jongeren van de Leuvense jeugdhulpvoorziening De Wissel. Koen en Terri werken met de meiden die willen zingen. De Troubadours noemen ze zich.

Menselijke aanpak

Een voor een komen ze zingen. Als wij niet in de kamer hadden gezeten, hadden ze waarschijnlijk meer gebabbeld met Koen en Terri. Want dat doen ze normaal. Niet omdat zij therapeut of hulpverlener zijn, maar gewoon als mensen onder elkaar. Ze maken samen muziek en delen soms wat hen dwars zit. Koen en Terri zitten in de telefoonlijsten van al die zingende maar ook gekwetste meisjes. Voor als het nodig is. Die menselijke aanpak vinden ze ongelooflijk noodzakelijk. Anders kunnen ze hun werk niet doen, zeggen ze. Een meisje zingt zuiver en oprecht in de microfoon: ‘O my cold hearted child, tell me how you feel.’

Aansluitend bezoeken we buurtwerk ’t Lampeke, een Leuvense sociale organisatie voor mensen in armoede en sociale uitsluiting. Coördinator Karin vertelt er gepassioneerd over. We zijn te gast bij een percussieles van tien kinderen tussen de acht en twaalf jaar. Maar wel met een ritmegevoel dat zo’n duizend keer beter is dan het onze. Ze gaan volledig los. Het is eigenlijk gewoon een muziekles. Maar dan voor kinderen die veel minder kansen krijgen.

Naar Oostende

Een paar dagen later rijden we naar Oostende. We zitten lekker anoniem in een zaaltje en luisteren twee en een half uur lang naar het reilen en zeilen van het Sociaal Huis Oostende.

We leren dat het leefloon voor een alleenstaande 892,70 euro per maand is. En dat een gezin van 1190,27 euro moet rondkomen.

Sociaal onderzoek

We leren hoe een cliënt die zo'n leefloon aanvraagt, er onthaald wordt. Na zo'n gesprek wordt een sociaal onderzoek opgestart dat 30 dagen duurt. Er volgt een huisbezoek en een sociaal verslag dat wordt gelezen door een bijzonder comité. Mochten zij twijfelen, dan wordt de persoon in kwestie uitgenodigd voor een hoorzitting. Dan volgt de beslissingsbrief.

Wordt het leefloon toegekend dan wordt de begeleiding opgestart en krijg je een sociaal werker toegewezen. Wie dat is, hangt af van het probleem dat je hebt. Samen stel je een GPMI op, een Geindividualiseerd Project Maatschappelijke Integratie. Als je leefloon ontvangt, dan heb je meldingsplicht: als je leefsituatie verandert, moet je dat melden. Want dat kan van invloed zijn op je recht op leefloon en op je type begeleiding.

Je moet voldoen aan de juiste voorwaarden, je moet je aan de afspraken houden, rustig wachten in de wachtkamer, je identiteitskaart en je documenten altijd meebrengen en je naam op je brievenbus zetten.

Jarige job

Bij Rabobank vertelt Roeli van de Rabobank Foundation over de projecten die zij steunen. Ze vertelt bijvoorbeeld over de directeur van Jarige Job. Dat is een organisatie die verjaardagspakketten geeft aan gezinnen die dat zelf niet kunnen betalen: een doos met slingers, een paar cadeautjes, ballonnen en een traktatie voor op school.

Deze directeur was op zoek naar de gezinnen die het niet alleen niet kunnen betalen, maar die ook geen opa's of oma's of ooms of tantes of vrienden hebben die dat kunnen opvangen. Wij konden alleen maar denken: die mensen hebben geen ballonnen nodig. Die mensen hebben een familie nodig. Een vangnet.

Gouden kooi

De dag erna zakken we opnieuw af naar Leuven. We drinken er cappuccino zonder slagroom met Luc, de directeur van de Wissel. Daar komen jongeren terecht die in moeilijke situaties leven. En het is ook die jeugdhulpvoorziening waar Koen en Terri werken.

We werden blij van zo'n man op zo'n plek. Een econoom die nog steeds af en toe bier drinkt met managers van banken, collega's uit een vorige job. Hij schiet meteen scherp uit de startblokken. Velen van die ex-collega's leven in armoede. Ze hebben niet de ruimte om te ontsnappen uit hun stevige gouden kooi. Ook dat is armoede.

Taal is niet onschuldig

Luc had het vooral over taal. De manier waarop we mensen aanspreken in brieven en gesprekken, die woorden zijn niet onschuldig.

We hebben het over hoe we niet meer vanuit vertrouwen naar elkaar kijken maar vanuit wantrouwen. We maken beleid op basis van de 1% die misbruik maakt van het systeem, niet op basis van de 99% die dat niet doet en de hulp zo gruwelijk hard nodig heeft.

Logische burn-out

Dat besmet ook sociale professionals. Tegenwoordig worden die opgeleid op een manier die gaat over afstand en nabijheid, emotioneel en fysiek. Logisch dan dat hulpverleners een burn-out krijgen: ze kunnen zichzelf niet meer zijn.

We zouden moeten helpen vanuit het ‘niet weten’. Het niet weten wie iemand is en wat hij nodig heeft. Eerst iemand bekijken als mens, daarna pas vanuit je professionaliteit.

Allemaal mens

We ronden het bezoek aan deze Vlaamse studentenstad af. We ontmoeten Amber, een meisje van jeugdinstelling de Wissel. Veel kinderen zijn het willekeurige slachtoffer van armoede, zo ervaarde ze zelf. Het overvalt je omdat je erin geboren wordt. Dan bots je vaak op de samenleving omdat je anders bent. En toch hebben we mensen nodig die anders zijn. Ze vindt dat je de wereld tekortdoet als je niet anders durft te zijn.

Dan kijkt ze recht voor zich uit. Ze schreeuwt bijna uit dat iedereen gelijke kansen zou moeten hebben, los van waar en hoe je geboren wordt en hoe je opgroeit. We zijn toch allemaal mens. Een mens en een mens.

Medicijn van de gemeente

Terug in Nederland, ontmoeten we Annette, verantwoordelijk voor het armoedebeleid van de gemeente ‘s-Hertogenbosch.

Annette vertelt trots dat deze gemeente zich hard inzet voor armoedebestrijding. Ze werken samen in een netwerk van verschillende organisaties. Toch kan de gemeente maar weinig verschil maken in het hele systeem van armoede en inkomensongelijkheid.

Ze tekent het uit op een papiertje, een lange staaf met het woordje overheid, daar bovenop een iets minder lange staaf het woordje burger en een stipje daar bovenop met het woordje: gemeente. Het gemeentelijke armoedebeleid is een speerpunt, maar de gemeente is ook sterk gebonden aan landelijke regels en afspraken. Wat de gemeente vooral kan doen, is ondersteunen en verzachten.

Schijt aan regeltjes

Een tijd later zitten we aan tafel bij Raf Janssen, destijds wethouder bij de gemeente Peel en Maas.

Een man op de goede plek. Een man met schijt aan de regeltjes, een man die inziet hoe het systeem in elkaar zit en van binnenuit daar tegenaan schopt. Maar tegelijkertijd gebonden blijft aan die regels.

Zijn stelling: individualisering en het economisch denken hebben de armoede en vooral de eenzaamheid van mensen alleen maar groter gemaakt. Raf is een Groenlinkser met idealen. Hij maakt zich zorgen over de toekomst en twijfelt of het beter gaat worden. Volgens hem moeten wij het doen. De jonge generatie. Met kunst.

Emotie en papier

Aan het eind van de week praten we met Eline en Sherita in een café in Rotterdam. Beiden werken er in een wijkteam. Eline is gezinscoach, Sherita helpt ouderen.

Zij kennen het systeem maar al te goed. Eline vertelt hoe ze moet vechten tegen de regels en bureaucratie om iets voor elkaar te krijgen in een gezin wat hulp nodig heeft.

Dat er een enorme kloof is tussen de emotionele praktijk van deze gezinnen en de omringende formulieren en systemen. Te veel tijd gaat verloren aan al dat papierwerk. En ambtenaren beslissen over de budgetten die naar de zorg gaan, terwijl ze te weinig zicht hebben op wat er echt nodig is.

Armoede komt nooit alleen

Een kind kan haar zwemles niet betalen omdat haar ouders gebukt gaan onder een schuldenberg van 30.000 euro. Eline zoekt dan graag mee naar een oplossing om dat ticketje toch te betalen. Wie is de hulpverlener om te zeggen dat dit niet kan omdat ze eerst de schuldenberg moeten aflossen?

Armoede is complex. Achter een probleem schuilen meestal nog tien andere problemen. En armoede komt nooit alleen. Soms doet Eline boodschappen voor een gezin terwijl dat niet tot haar takenpakket behoort. Het is een grijs gebied. Vaak moet ze de regels buigen om de mens te helpen. Waar ligt de prioriteit?

Regels zijn regels

Eline vertelt dat als je in schuldhulpverlening komt, je al je bezittingen moet opgeven. Alles verdwijnt in functie van schuldafbouw: je scooter, je auto… Maar ook je huis, waar je misschien al heel lang woont, waar al je herinneringen zijn, waar je sociale leven om heen gebouwd is.

In hoeverre tellen de emotionele waarden dan? Waar moet je een lijn trekken? Kun je in elke situatie zeggen: regels zijn regels?

Op de politieke agenda

Op 20 maart rijden we naar Brussel. In een café tegenover het Centraal Station wacht Michel ons op. Hij is coördinator bij Decenniumdoelen. Die organisatie zet beleidsvoerders onder druk om de armoedeproblematiek terug te dringen.

Michel is een vechter. Hij gaat niet voor projecten of hulpverlening, voor zorg voor arme mensen. Nee, hij forceert dat armoede ook op de politieke agenda komt. Dat de politiek dingen aanpast in het beleid waardoor er stappen gezet kunnen worden om het probleem grondig op te lossen. Ongelijkheid moet iets worden wat hoog op de agenda staat.

Ongelijkheid. Dat is iets groters dan armoede. Hoe maken we er weer een inclusief verhaal van, een verhaal waar hulp en bijstand niet wordt bepaald op basis van allerlei voorwaarden? Hij gelooft dat armoede kan uitsterven. We moeten dan wel bereid zijn om vandaag het beleid fundamenteel aan te passen.

Onzichtbaar gezicht

Ook hij geeft aan dat armoede de afgelopen 30 jaar een heel ander gezicht kreeg. Wij denken onmiddellijk aan de dronken, verslaafde dakloze, aan de ongewassen, verwarde man met dat vieze huis, wij denken aan die verslonsde vrouw die zich stiekem prostitueert.

Niet alleen de media, maar ook wijzelf creëren dat stereotype beeld. Op die manier kun je er afstand van nemen: ‘het gaat niet over mij’.

Mee met de deurwaarder

De dag daarna zitten we op het redactiekantoor van de Correspondent. Journalist Jesse vertelt over zijn ervaring tijdens het meelopen met een deurwaarder.

Over elektriciteitskabels van de buren door de brievenbus, over eindeloos veel lege blikjes bier, over brievenbussen vol post en mensen die niet open doen. Over hoe een deurwaarder soms de bank weghaalt zodat de mensen er niet meer op kunnen liggen. Over dat een deurwaarder wel het recht heeft een deur in te trappen, maar een hulpverlener niet.

Bizarre verhalen

Jesse zag ook: “Die deurwaarder veranderde als hij met mensen praatte. Hij werd harder, afstandelijker. Dat moet ook wel, anders kan hij zijn werk niet doen.” Hij is naar rechtszaken geweest waarin de gemeente haar burgers aanklaagt, waar een pro deo advocaat tegenover een advocaat van de gemeente staat.

Bizarre verhalen. Maar mensen die het allemaal moeten ondergaan, ervaren dat vaak niet zo. Voor hen zit de maatschappij zo in elkaar. Hij vertelt over de klucht, de absurditeit van de bureaucratie. Hoe we coaches en gidsen inhuren om ons door de wirwar van systemen te leiden zonder dat iemand zich ooit afvraagt of we dat systeem zelf niet eens grondig moeten aanpakken.

Afstand is het probleem

In de auto huiswaarts zijn we boos, verdrietig en vooral moe.

We voelen heel sterk dat die afstand die deurwaarders, belastingcontroleurs en ja, ook heel wat hulpverleners nemen, een groot deel van het probleem is. Die fucking afstand. Juist doordat we ons niet meer verbinden, hoeven we het niet te voelen. Juist daardoor verzinnen we regel na regel. En wantrouwen we elkaar.

Als je je met mij zou verbinden, wat zou je dan voelen? Dat het niet klopt? Dat het schuurt en wringt? Dat het werk dat jij doet niet klopt? Ja! En dat is exact wat er nodig is om iets te kunnen veranderen: verbinding. Maar we zien en voelen het veel te weinig. We zijn kwaad.

Het project 'OchArme' gaat over armoede

Hoogstens een schrammetje

Bij thuiskomst vindt een van ons beide een gepeperde belastingbrief onder de deur. Isil moet 11.500 euro terugbetalen door eerdere berekeningsfouten. Dat geld heeft ze niet. Dat is meer dan de helft van haar jaarinkomen. Ze is dus de komende twee jaar aan het terugbetalen.

Gelukkig is ze samen met de liefde van haar leven. Ze heeft werk, vrienden en een grote lieve familie die iedere euro zal omdraaien om te helpen. Ze zal dus niet hard vallen. Hoogstens een schrammetje.

Eliteplek

In Arnhem gaan we op de koffie bij Mirte. Zij geeft geschiedenisles in het tweetalig onderwijs. "Best een eliteplek, zij zal wel niet veel met armoede te maken krijgen," denken we nog van te voren.

In iedere klas zitten één of twee kinderen die in diepe armoede leven. Kinderen die afhankelijk zijn van de voedselbank of geen geld hebben voor nieuwe schoenen of jas. Mirte vertelt ons dat een school potjes heeft waar ouders gebruik van kunnen maken. Moeten ze wel eerst hun loonstrookje en jaaroverzicht laten zien.

Ze vertelt ook over de zorgcoach, zorgmentor, zorgcoördinator, zorgteammeetings en de buurtcoach. Al die mensen hebben meerdere scholen onder hun hoede en hebben het veel te druk. Ze vertelt dat ze 's avonds vaak zit te googelen om erachter te komen hoe ze met bepaalde psychische problemen om moet gaan. Die kennis moet ze zelf bijspijkeren omdat ze dat niet geleerd heeft tijdens haar opleiding.

Buiten de lijntjes

Aan het einde van een lange dag praten we in Oostende met Pascale van vzw Wieder. Dat is een organisatie die zich inzet voor armen in de stad Brugge.

Pascale is fel en kleurt buiten de lijntjes. Ze werkt al twaalf jaar in deze armoedebusiness. Ze schopt tegen de schenen van beleids- en regeltjesmakers.

Ze praat met zwarte humor, maar toch licht. Dat moeten we volgens haar ook doen in ons armoedeproject. "Maak geen voorstelling over hoe zielig de mensen in armoede zijn of over hoe erg het allemaal is. Want dat kom ik niet kijken", zegt ze. "Maak het straight, zegt het duidelijk en onomwonden. Aan nuance heeft niemand iets. Zorg voor een zakelijke, harde benadering. Gebruik humor en relativering, zoals zij die in langdurige armoede leven zo goed kunnen. En laat het over 'ons' gaan. En niet meer over 'ik' versus 'zij'. Wij allemaal samen."

Eigen schuld

In Den Bosch zoeken we Wilma van ‘Welzijn Divers’ op. Wilma zegt dat de Nederlanders diep van binnen denken vanuit het principe ‘eigen schuld, dikke bult’. Armoede heb je aan jezelf te danken. Dat schemert vaak door in onze oordelen over mensen die in armoede leven. En we denken allemaal te weten hoe het in elkaar zit.

Wist je dat uit onderzoek is gebleken dat 90% van de Nederlanders vindt dat iemand die fraude pleegt in de bijstand gestraft moet worden? De bijstand moet onmiddellijk gestopt worden. Gevolgd door een fikse boete.

“Wat vind jij daarvan?”, vragen we haar. “We missen nuance. We hebben geen beeld dat berust op de werkelijkheid. Niet van wat fraude is. En ook niet van wat armoede is.”

Met eten en muziek

De rest van de dag in Den Bosch horen we wel vier keer: “Waarom vragen we het de mensen zelf niet eerst? Wat zij nodig hebben om eruit te komen? Even stilstaan. De vraag stellen. En op het antwoord wachten.”

Contact maken. Menselijkheid. Een inclusie-verhaal moeten we gaan vertellen. Wij met ons project. Met humor en een zwart randje en met eten en muziek, want dat verbindt ons. We gaan ons best doen.

Hard trekken vanuit Brussel

Maar eerst steken we ons licht nog op in Brussel. Nahima Lanjri is er federaal parlementslid voor CD&V. Vanuit die pluchen beleidsstoel zet zich in voor “mensen die niet mee kunnen”. Zo zegt ze het zelf.

Nahima verzet graag bakens. Ze wil een armoedetoets invoeren zodat bij elke overheidsbeslissing het effect op mensen in armoede afgetoetst wordt. Maar ook hier moet je heel hard trekken om in zo’n beleidsdossiers beweging te krijgen. Ook in Brussel leeft er nog een fout beeld op armoede. “Als mensen hun rekeningen niet kunnen betalen, dan zullen ze wel sneller werk gaan zoeken.” Een befaamde uitspraak van de staatssecretaris voor armoedebestrijding.

De weg is nog lang en democratie kost tijd. Mensen willen graag een simpele oplossing. Complexe problemen en doorgedreven nuance zijn niet sexy in de politiek.

Los het zelf op

Diezelfde avond nog, schuiven we aan bij het Kapoentje in Oostende. Daar hebben ze een kindercrèche, begeleiden ze ouders bij de opvoeding en leiden ze moeders op tot crècheleidster. Jonge kinderen kunnen er ook tot twaalf weken lang residentieel opgevangen worden.

Wat volgt, is weerom een gepassioneerd gesprek over armoede, over mensen die niet mee kunnen draaien. Tegen zo’n jong kind zegt niemand: “Pech, los het zelf maar op.” Maar vanaf een bepaalde leeftijd slaat dat om. Jongeren krijgen dan wel de schuld van de kwetsbare situatie waarin ze verzeild geraakten.

Vier blonde koppies

Maud leidt ons rond in een fonkelnieuw gebouw. Ze vertelt dat daar heel jonge kinderen verblijven die uit moeilijke gezinssituaties komen. Sommigen kunnen wellicht niet meer naar huis, ook al wordt dit heel erg aangemoedigd. Acht kindjes zitten er aan een ronde tafel. Ze kletsen, gillen, maken ruzie, zeuren om nog een boterham. En kijken ons nieuwsgierig aan.

In de box staan vier blonde koppies recht op. “Echte dramaqueens”, zegt Maud, “maar al wel getekend voor het leven door geweld en misbruik.”

We worden er stil val. Isil herpakt zich als eerste. Ze vertelt dat haar eigen dochter veel te veel knuffels op haar bed heeft, een berg was op de grond, een vochtige handdoek aan de deur. Ze schetst ook het warme avondritueel. Dochter zegt: “Lekker slapen en tot morgen mama.” Mama antwoordt: “Lekker slapen en tot morgen liefje. Ik hou van jou.” Voor deze blonde dramaqueens is dat niet meer vanzelfsprekend. De meeste kinderen hier worden niet naar bed gebracht door hun mama.

Het klopt niet

En dan is er straathoekwerker Joost. Met hoedje, rauw en doorleefd. Ook hij wijst meteen op het belang van foute denkbeelden rond armoede. We zijn ervan overtuigd dat mensen hun doen en laten vrij kunnen kiezen. “Ik ken heel wat junks. Maar ik ken er geen enkele die toen hij twaalf jaar was ervoor koos om later in de goot te belanden, geen tanden en nog minder vrienden te hebben.”

Zodra mensen steun nodig hebben, betalen ze een prijs omdat ze zogezegd foute keuzes gemaakt hebben. Je moet je hulp verdienen door eerst aan te tonen dat je vijftien keer gesolliciteerd hebt, dat je in staat bent om je huis te onderhouden, dat je wil werken aan je arbeidsattitude en woonvaardigheden en dat je ook nog iets terug wilt doen voor de maatschappij in vorm van vrijwilligerswerk. Pas als dat lijstje mooi afgevinkt is, krijg je een uitkering die net voldoende is om de twintigste van de maand te halen. De resterende dagen van die maand kan je op uw kin kloppen of domme dingen doen.

Sociaal werkers moeten blijven roepen dat dit niet klopt. Een mens heeft recht op een menswaardig leven omdat hij mens is, niet omdat een lijstje afgevinkt werd.

Verwonderd blijven

Om dat tij te keren, moet de mens veranderen. “De mens moet ontschild en ontpeld worden.” Hoe gaan we anders aan die meest gekwetste mens tonen dat hij mens is? Door te tonen dat hij je raakt. Je kan dat alleen maar als je met mensen in relatie gaat. Je echt zorgen maken. En geduldig op antwoorden wachten. De stilte niet invullen door zelf te bepalen wat goed is voor een ander.

Joost is kritisch voor zichzelf en zijn stiel. “Hulpverleners hebben verleerd wat kunstenaars nog wel kunnen. Jullie zijn echt benieuwd en verwonderd. Jullie willen niet oplossen, jullie willen tonen. Hulpverleners willen alleen maar oplossen.”

Joost kleurt buiten de lijntjes. En vele anderen met hem. Gelukkig maar.

OP DE HOOGTE BLIJVEN?

Schrijf je in voor de nieuwsbrief

ZELF SCHRIJVEN?

Redactionele richtlijnen

VRAAG OF OPMERKING?

info@sociaal.net

Sociaal.Net vzw, Turnhoutsebaan 139A, 2140 Borgerhout

© 2019 SOCIAAL.NET

OOG Amsterdam

FOTO MARC FAASSE

Chillen op het veld bij Noorderlicht tijdens NDSM Vrijhaven (2012).

Advertentie

FOTO CAS OORTHUYS

1959: de turbinetanker tt. Atys, bestemd voor Shell, ligt op helling 4 klaar voor de tewaterlating.

NDSM-WERF

Klassieke gentrificatie op het NDSM-terrein

In 1984 sloot de NDSM. De scheepswerf werd een van de grootste culturele broedplaatsen van Europa. En het werd almaar hipper.

Door onze redacteur
Bernard Hulsman

AMSTERDAM. Hoezeer Amsterdam in de afgelopen jaren een postindustrieel pretpark is geworden, is onmiddellijk te zien aan *NDSM toen & nu*. Op de voorkant van het boek staat een foto uit 1959 van een groep arbeiders die over het uitgestrekte terrein loopt van de Nederlandse Dok en Scheepsbouw Maatschappij (NDSM), met op de achtergrond de turbotanker Atys die op helling 4 klaar ligt om te water te worden gelaten. Op de achterkant prijkt een foto van bezoekers van het Vrijhaven-evenement, die op de stralende Koningsdag van 2012 op hetzelfde terrein zitten te 'chillen' op een paradijselijk grasland vol paardenbloemen.

De twee foto's, van respectievelijk Cas Oorthuys (1908-1975) en Marco Faasse, vatten het hele verhaal samen dat in *NDSM toen & nu* bondig wordt verteld aan de hand van twee artikelen, plattegronden, een lijst van alle gebouwde schepen (waaronder de Josif Stalin uit 1940) en vooral veel mooie foto's van bekende en onbekende fotografen: waar eens in afbramerijen en koperslagerijen noeste arbeid werd verricht, wordt nu feest gevierd.

In de jaren vijftig was de NDSM, met 9.000 werknemers en een terrein dat zich kilometerslang langs het IJ uitstrekte, een van de grootste scheepswerven van Nederland. Maar net als de Algemene Droogdok Maatschappij (ADM), die andere grote scheepswerf in Amsterdam-

> Waar eens in afbramerijen en koperslagerijen noeste arbeid werd verricht, wordt nu feest gevierd

Noord, kon de NDSM in de jaren zeventig de concurrentie met scheepswerven in Azië niet aan. In 1984, zes jaar na de ADM, sloot de NDSM.

Maar anders dan de ADM, die op een monument na spoorloos is verdwenen, zijn veel hallen en andere gebouwen op het NDSM-terrein blijven staan. Dit komt doordat de gemeente Amsterdam - anders dan voor het ADM-terrein waar al gauw een door OMA van Rem Koolhaas ontworpen woonwijk verrees - eerst geen plannen had voor het verafgelegen NDSM-gebied, legt journalist Bas Kok uit in zijn artikel 'Het tweede leven van de NDSM'. Pas in 1990 ontstond het idee om met Europees geld een bedrijventerrein van de vervallen werf te maken. Begin jaren negentig streken er als eersten filmers, kunstenaars en andere creatievelingen neer. Later werd de grote Scheepsbouwloods verbouwd tot Kunststad, met ateliers voor kunstenaars.

Vervolgens sloeg de 'gentrificatie' op klassieke wijze toe. Nadat het NDSM-terrein was uitgegroeid tot de 'grootste culturele broedplaats van Europa', liet MTV Benelux er in 2006 de Timmerwinkel tot kantoor verbouwen. Een jaar later nam het tv- en filmbedrijf IDTV zijn intrek in de glazen kantoordoos die op het 270 meter lange betonnen Kraanspoor was gebouwd. Weer later opende Hilton een hotel en vestigde de HEMA er haar hoofdkantoor.

De afgelopen jaren werd er zelfs een groot nieuw stadsblok gebouwd. Het bestaat uit tien hoge kantoor- en woongebouwen, met een vierkante meterprijs die bijna net zo hoog is als in het centrum. Nog even, en dan moeten de kunstenaars, net als de arbeiders in 1984, het NDSM-terrein verlaten.

Wouter Botman (red.): NDSM toen & nu / past & present. Boekschap, 237 blz., € 29,95 ●●●●○

Theater **Muzikale voorstelling over het industriële hart van toen**

De Storklegende van de Zuidas van Hengelo

De Amsterdamse producent Gerard Cornelisse maakte een voorstelling over de firma Stork, de industriegigant die een groot stempel heeft gedrukt op Twente, maar ook op Amsterdam.

Patrick van den Hanenberg
AMSTERDAM

Natuurlijk vindt het interview met producent Gerard Cornelisse plaats in restaurant Stork, aan de noordzijde van het IJ. De voorstelling *Stork! Dromen en daden*, waar Cornelisse al een jaar aan werkt, gaat over de machinefabriek die niet alleen in Hengelo zo'n belangrijke rol heeft gespeeld, maar ook in Amsterdam. Er zijn hier nogal wat plekken met een Stork-/Werkspoorstempel, waaronder het bedrijventerrein in Noord waar het restaurant is gehuisvest.

In september is het 150 jaar geleden dat Charles Theodorus Stork zijn machinefabriek in Hengelo opende. Twente, met de belangrijke textielindustrie, was in die tijd het industrieel hart van Nederland en leverde ongeveer 30 procent van het bruto nationaal inkomen.

Tuindorp

Stork ontwikkelde zich tot de grootste machinebouwer van Nederland. Schepen voeren de wereld over met dieselmotoren van Stork. Complete suikerfabrieken op Java en Cuba en in Mexico en Ethiopië kwamen uit Hengelo. Stork nam vliegtuigbouwer Fokker over en fuseerde met de Amsterdamse machinefabriek Werkspoor. In 1968 vierde Stork haar 100-jarig bestaan met een personeelsfeest in 'metaalstad Hengelo' voor 12.000 personen. Tot zover de 'daden' in de titel van het stuk.

Cornelisse vertelt hoe het met de 'dromen' van de ondernemer C.T. Stork zat, die in tegenstelling tot veel harde industriëlen uit die tijd sociale ideeën wist te combineren met hoge winsten.

"Hij had als vooruitstrevend liberaal een idealistisch maatschappijbeeld. Hij had het niet over arbeiders, maar over werknemers, omdat hij besefte dat hij die mensen nodig had. Een groot deel van Hengelo is als tuindorp door Stork gebouwd voor zijn werknemers, die ook een behoorlijk salaris kregen. Ook zorgde hij voor een aardig pensioen, een spaarregeling en een eigen ziekenfonds."

Inburgeren

"Stork had zijn eigen sportclubs, toneel- en muziekverenigingen, twee visverenigingen, een aquariumvereniging en een winkelvereniging. De algemene opvatting was: werk je bij Stork, dan zit je goed. In elk geval beter dan bij de gemeente of andere bedrijven. Stork had ook een school opgezet. In de textielfabrieken kon je ongeschoold zijn, maar een werknemer in de machinefabriek had een goede opleiding nodig."

Amsterdammer Cornelisse, die voor zijn pensioen Marc-Marie Huijbregts en Theo en Thea onder zijn hoede heeft gehad als producent en die onder meer verantwoordelijk was voor de film *Antonia*, glimt als hij over Stork vertelt. Hij is door de liefde – zijn partner is artistiek manager bij het Wilminktheater in Enschede – zes jaar geleden in Twente terechtgekomen.

Sindsdien heeft hij zich met allerlei historische theaterproducties bemoeid bij wijze van Twentse inburgeringscursus. "Ik ben een bekeerling en een halve onderwijzer die het mooi vindt om het Twents zelfvertrouwen en historisch besef te bevorderen."

→ **Gerard Cornelisse heeft een missie gemaakt van zijn 'inburgeringscursus' sinds hij zes jaar geleden naar Twente is verhuisd.**

'Iemand uit de Storkfamilie met een arbeidersmeisje. Tsja, dat bleef toch moeilijk'

De voorstelling over Stork is nu zijn derde over Twente. Hij heeft nog ideeën over de sociale geestelijke Alfons Ariëns. Dan is het kwartet voltooid.

Romeo en Julia-element

Voor de voorstelling op het voormalig Storkterrein heeft Cornelisse vier ton subsidie bij elkaar gesprokkeld. Desalniettemin heeft hij in de vijf weken waarin *Stork!* te zien is ook 25.000 toeschouwers nodig om de kosten te dekken.

Kaartjes kosten 55 euro, inclusief een diner. Voor minder draagkrachtige bezoekers wordt het dinergeld betaald door tweeduizend sponsors die 100 euro voor hun kaartje neertellen.

Het publiek verwacht misschien een groot jubelverhaal. Maar nee.

Cornelisse: "Van Stork is in Hengelo vrijwel niets over. We zien een klagende arbeider, die hoopt dat de oude Stork terugkomt. Dat gebeurt ook. Niet om weer een bedrijf te beginnen, maar om de arbeiders aan te sporen om zelf initiatieven te nemen. Ze moeten de wereld in, zoals Stork dat ook gedaan heeft. Neem je bed op en wandel. Je moet niet blijven wachten. Dan vergaat het je zoals de PvdA en dan verdwijn je uiteindelijk."

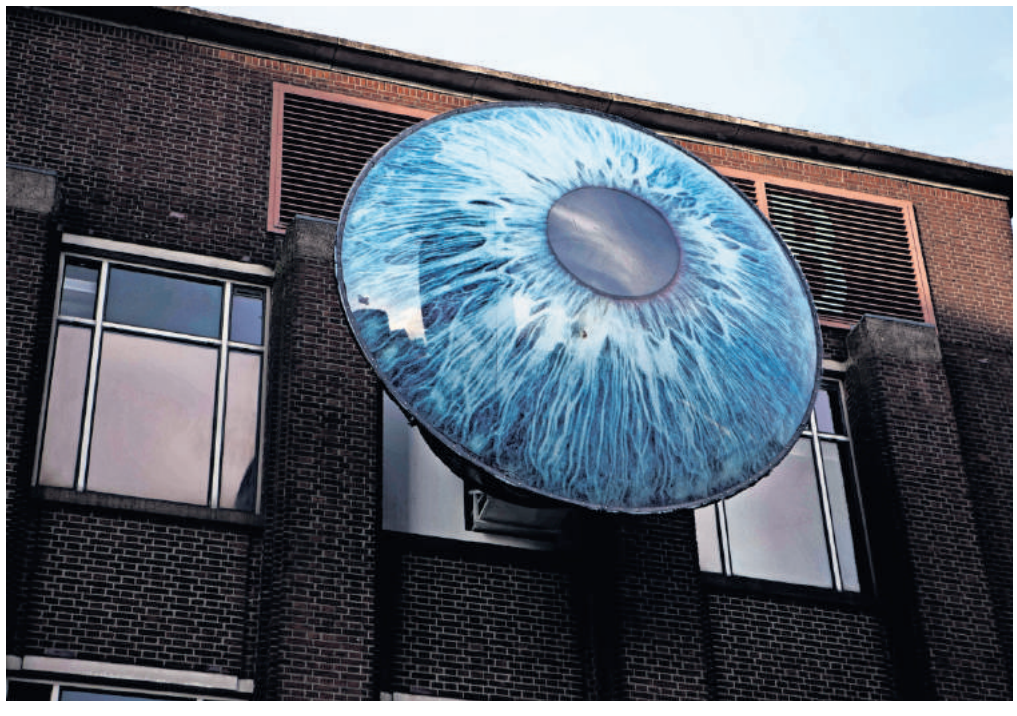

→ ***Het oog*, installatie van Lucas de Man (concept) en Pascal Leboucq (ontwerp).** FOTO STUDIOPOLAT

Goed kijken naar de

Ananda Hegeman
AMSTERDAM

Wanneer je met het pontje richting Buiksloterweg vaart, valt het direct op: het grote blauwe oog op de gevel van A Lab. Het is een interactieve installatie van Lucas De Man en Pascal Leboucq, waarin je even een moment voor jezelf kunt nemen.

"Hoe mooi zou het zijn als een gebouw zou kunnen huilen, zodat je het gevoel hebt dat het ook een ziel heeft en niet alleen maar een anonieme steenstructuur is." Dat bedacht kunstenaar Lucas De Man toen hij door het park liep en in de verte een rijtje gebouwen zag staan.

Hij wist meteen dat hij iets moest met die gedachte. In overleg met Pascal Leboucq kwam hij al snel uit bij *Oog*.

"Mijn favoriete schilder Modigliani zei ooit dat hij de pupillen van zijn muze pas zou schilderen als hij haar ziel kende. Dat inspireerde ons om de ziel van een gebouw bloot te leggen met het oog."

De installatie is technisch complex. Er is twee jaar aan gewerkt, in samenwerking met attractiebouwers. Je wordt ontvangen door een host, die je in een soort achtbaanstoel plaatst en naar buiten rijdt. Daar zie je de stad overal om je heen.

Na enkele minuten sluit het oog en begint een interactieve animatie van Jan Joost Verhoef. Je wordt als het ware meegenomen in een filosofische zoektocht, waarbij je onder meer wordt gevraagd stil te staan bij wat je

Lang was Nicki Minaj de koningin van het hiphopgenre, nu voelt ze de hete adem van vooral Cardi B in haar nek. Weet Minaj' haar status te behouden met haar nieuwe album Queen ? → 28

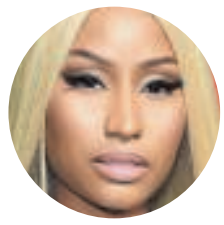

stad, elkaar én jezelf

net eigenlijk gezien hebt en wat jouw plek in dit alles is.

"We bieden de bezoekers de mogelijkheid een kwartier naar binnen te kijken door naar buiten te kijken," aldus De Man. "In ons sociale mediatijdperk merk je dat veel mensen nog alleen oppervlakkig naar elkaar kijken, waardoor een grote groep mensen het gevoel heeft niet gezien te worden. Ik vind dat een vreselijk gevaarlijk idee. *Oog* creëert de mogelijkheid dat je even écht wordt gezien – al is het maar door jezelf."

'Een gebouw is geen anonieme steenstructuur maar heeft een ziel'

Stichting Nieuwe Helden wil met de installatie de sociaal-maatschappelijke verbindingen versterken met het principe 'koop een kaartje, geef een kaartje'.

"Het idee is simpel: wij vragen iedereen die een kaartje koopt, ook een kaartje weg te geven aan Amsterdammers die zich inzetten voor de stadsgenoten die zelfstandig niet zo snel naar *Oog* zouden komen. Zo is dit naast een theatrale en interactieve, ook een sociale installatie."

Oog: t/m 16/9 in A Lab.

"Intussen is er natuurlijk ook nog een Romeo en Julia-element, anders lukt zo'n spektakel niet. Iemand uit de Storkfamilie met een arbeidersmeisje. Tsja, dat bleef toch moeilijk."

Naast enkele professionele acteurs, zoals Han Oldigs en Laus Steenbeeke, en beroepsmuzikanten, werkt regisseur Jasper Verheugd, die samen met Jaap Scholten ook het script heeft geschreven, met 500 vrijwilligers aan deze megaproductie. Daaronder zijn vijf blaasorkesten uit de regio.

→ Werk je bij Stork, dan zit je goed, was jarenlang de opvatting. FOTO'S WILLEM VAN WALDERVEEN

Cornelisse: "Er lopen in Amsterdam zoveel mensen rond die op een of andere manier een band met Stork hebben. Het is nationale geschiedenis. De streek tussen Hengelo en Almelo van toen kun je vergelijken met de huidige Amsterdamse Zuidas. Als je dat beseft en je houdt van theaterspektakel, dan kan 140 kilometer afstand naar Hengelo toch geen belemmering vormen."

Stork! is van 22 augustus t/m 22 september te zien op het voormalig Storkterrein in Hengelo.
Meer informatie: stork150jaar.nl

OMSTREDEN TWEETS

Disney houdt vast aan ontslag James Gunn

Regisseur James Gunn mag zijn *Guardians of the Galaxy*-trilogie niet afmaken. Bijna een maand geleden werd filmmaker Gunn (*Guardians of the Galaxy*, *Slither*) onverwachts ontslagen als regisseur van Marvels *Guardians of the Galaxy Vol. 3* (2020) wegens een reeks oude, controversiële Twitterberichten, onder meer over pedofilie en verkrachting. De afgelopen weken kreeg Gunn volop steun van de Guardians-castleden en zijn fans, maar dat heeft niet mogen baten; studiobaas Alan Horn van Disney heeft volgens *Variety* besloten het ontslag van Gunn niet terug te draaien.

WITHOUT YOU

Vader overleden dj Avicii bedankt diens fans

De vader van dj Avicii heeft de fans van zijn overleden zoon bedankt voor hun steun. Klaus Bergling nam afgelopen week in Stockholm een onderscheiding in ontvangst namens zijn zoon Tim Bergling, die in april op 28-jarige leeftijd een einde aan zijn leven maakte. "Ik ben blij dat ik de mogelijkheid heb gekregen jullie te bedanken voor de fantastische prijs die jullie Tim hebben toegekend," zei hij. "Het is bijna onbegrijpelijk en het verwarmt de harten van ons gezin in deze moeilijke periode." Avicii verdiende de onderscheiding met *Without You*; dat werd door ruim een miljoen fans uitgeroepen tot 'lied van het jaar'.

MAN VAN EXLOËRMOND

Drents veenlijk naar Nationale Museum Iran

Het Drents Museum toont vanaf 2 oktober een deel van zijn collectie in het Nationaal Museum van Iran in Teheran. Ruim driehonderd voorwerpen uit de collecties archeologie, art nouveau en art deco en schilderkunst maken de trip naar Teheran. Ook de 'man van Exloërmond', een veenlijk uit de ijzertijd dat in 1914 werd gevonden, gaat naar Iran. De tentoonstelling is het resultaat van de goede samenwerking tussen de twee musea. In Assen is nog tot en met 18 november de expositie *Iran – Bakermat van de beschaving* te zien, die is gemaakt met medewerking van het Nationaal Museum van Iran.

Yes, Please!

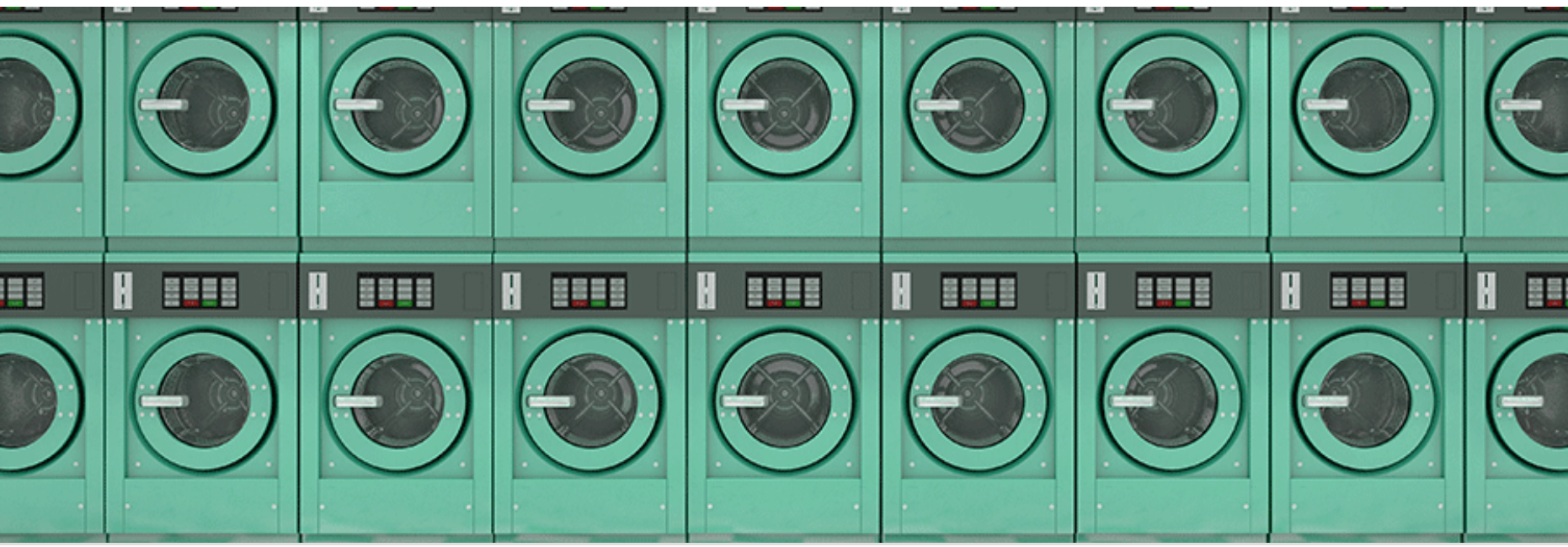

Een spannende ontmoeting in de wasserette

Luz Berge wint het Rode Oor voor beste erotische kortverhaal

Door *Charlie*
EROTISCH KORTVERHAAL | 29.03.18

Luz Berge is nog maar net de twintig gepasseerd deert in Berlijn en schrijft wel eens een brief. I zeker niet. Toen ze de oproep schrijven voor schrijfwedstrijd

Charlie fleurt je mailbox op!
Schrijf je in voor onze nieuwsbrief

Charlie Magazine gebruikt cookies om je surf-ervaring te verbeteren. We gaan ervan uit dat je daarmee akkoord gaat. Je kan hier meer informatie lezen over onze 'cookie-policy'.

Die koekjes zijn ok!

Nope, ik wil geen cookies

WIJ ZIJN DE LAATSTEN IN DE WASSERETTE – LUZ BERGE

Wij zijn de laatsten in de wasserette. Het is woensdag en juni en de meeste mensen en machines slapen al. Als een regiment hologige cyclopen staart de wand van Bosch-apparaten ons aan. De tegels weerspiegelen onze lege tassen, ik omcirkel met een blauwe balpen de moedervlekken op mijn linkerdij. Ik had niet voor het lange programma moeten kiezen.

“Je lekt,” zegt hij plotseling. Ik kijk op. De jongen zit onderuitgezakt tegen de muur en gebaart naar mijn vingers die onder de donkerblauwe vlekken zitten.

“Je pen.”

“Oh.” Ik leg de pen neer en veeg mijn handen af. Blauwe strepen op blote bovenbenen. Zonder erover na te denken stop ik mijn vingers in mijn mond om de inkt er met speeksel af te wrijven.

“Nu zit het op je mond.” Hij kijkt me vreemd aan. Verbaasd laat ik mijn hand zakken, maar zijn ogen laten me niet los. Ik slik en kijk naar de grond, naar mijn natte vingers.

“Ik staar niet,” zegt hij terwijl ik zijn blik op me voel. Ik bloos, maar dan richt ik me op. “Ik ook niet,” zeg ik en kijk terug. Een flauwe glimlach speelt over zijn gezicht.

“Ik heet geen Boris,” zegt hij.

“En ik geen Marie.”

“Langzaam wrijf ik over de inktsporen.”

Het blijft even stil, alleen de wasmachine achter mijn rug zoemt. We kijken elkaar onafgebroken aan. Ik heb ineens een heerlijk strakke knoop in mijn maag en voordat ik er erg in heb stop ik mijn vingers opnieuw in mijn mond. Zijn ogen vernauwen zich en ik onderdruk een grijns als ik mijn vochtige hand tegen de zachte binnenkant van mijn dij druk. Langzaam wrijf ik over de inktsporen. Ik maak glinsterende cirkels met mijn duim en ik zie hoe zijn lippen een beetje van elkaar gaan.

“Je maakt het alleen maar erger.” Hij klinkt niet bezorgd.

Mijn gezicht is warm en ik voel hoe mijn ademhaling langzaam versnelt. De dwingende blik van deze vreemde jongen vult me. Terwijl mijn vingers tussen mijn benen cirkelen voel ik hoe de natte was rondkolkt in de buik van de wasmachine achter me. De nacht zoemt. Ik haal diep adem en spreid mijn dijen. Ik hoor hoe hij naar adem snakt en ik werp een blik naar beneden. ‘Het lijken wel wolken,’ breng ik uit.

“Golven,” fluistert hij schor, “ik zie golven. Golven en vlammen.”

“Het katoen tussen mijn vingers is kletsnat.”

Even kijken we samen naar het blauwe schouwspel. Dan neem ik een beslissing en leg mijn hand terug tussen mijn benen. Door de dunne stof van mijn shortje begin ik nu onverholen mijn klit te strelen. De wolken en golven rillen en mijn buik trekt zich samen. Blauw vuur. Ik kreun zachtjes en mijn heupen schokken licht. Het katoen tussen mijn vingers is kletsnat. Hij kijkt me verhit aan vanaf de andere kant van de ruimte, zijn wangen rood. We hijgen allebei hard.

“Fuck.” Hij klinkt verstikt.

Achter me begint de wasmachine te centrifugeren. Terwijl mijn hele lichaam zich aanspant bonst het trillende toestel tegen me aan en ik voel hoe de vibraties door mijn hele lichaam trekken. Mijn bekken tilt zich op en ik werp mijn hoofd naar achteren. Het schokken van de machine mengt zich met de onvermijdelijke stuiptrekkingen van mijn lichaam. Onder mijn slipje graaien mijn vingers naar ontlading. Ik sluit smekend mijn ogen en het apparaat siddert. Alles bonkt. Met mijn hoofd achterovergeslagen tegen de huiverende wasmachine geef ik mezelf over en kom bevend, kreunend, zinderend klaar. Mijn geur vermengt zich met die van wasverzachter. Ik zak onderuit en laat me wiegen door de warme nagolven van mijn genot.

Als ik eindelijk mijn ogen opendoe zie ik dat ook zijn was klaar is. Het rode lampje knippert verlaten.

deBuren en Stichting Nieuwe Helden gaan samen op zoek naar de mooiste erotische luisterverhalen in Nederland en Vlaanderen. De eerste halte in dit gezamenlijke project is de tweede editie van de schrijfwedstrijd Het Rode Oor. Organisatie: deBuren en Stichting Nieuwe Helden in samenwerking met De Nieuwe Liefde, Beursschouwburg, Verkadefabriek en Charlie magazine.

Beeld boven: Istock

Hey daar!

Vond je dit een goed verhaal en wil je onze artikels blijven lezen?

Word dan nu lid en bouw mee aan een magazine that keeps it real. Je ontvangt bovendien **2 x per jaar ons bookzine** in de brievenbus, **extra online artikels** en **meer leuks.** Niet aarzelen, gewoon doen!

Ik word lid !

Lees verder in Zin in

ADVERTENTIE

SEKS

Vijf vrouwen biechten hun meest schaamteloze seksfantasie op

"Als vrouw word je snel als een slet gezien als je nieuwsgierig bent naar een soort beestachtige, onromantische seks."

Door **Djanlissa Pringels** | 11 August 2017, 11:26am

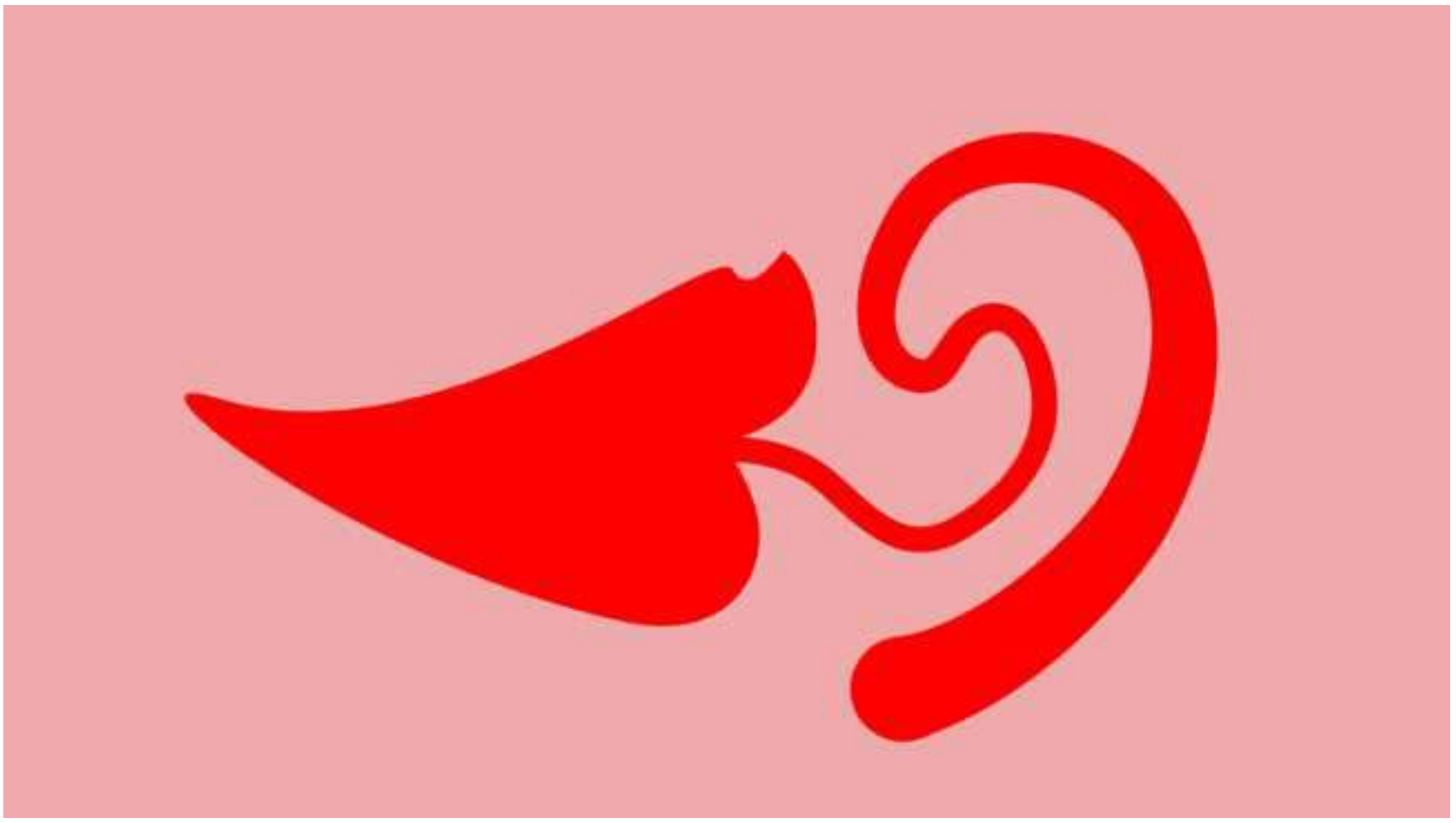

Beeld via Yes Please! Het Rode Oor

Deel Tweet

*Woensdagavond 28 maart is de finale van de schrijfwedstrijd **Het Rode Oor.** In De Nieuwe Liefde in Amsterdam worden de 8 beste inzendingen voorgedragen, en jij kan erbij zijn en je stem uitbrengen op het beste literaire erotische verhaal. Klik **hier** voor kaartjes.*

Vrouwen die van seks houden, en hiervoor uitkomen, lopen nogal eens het gevaar om voor slettebak uitgemaakt te worden. Een paar jaar terug maakte Sunny Bergman een documentaire over dit idee van 'sletvrees'. Maar werkt dit patriarchale mechanisme ook door in de fantasieën van vrouwen, waar je geen last hoeft te hebben van het oordeel van een ander?

ADVERTENTIE

Als je naar de vrouwvriendelijke sectie van een pornosite kijkt, lijkt dit toch wel het geval – met zeemzoete, romantische chickflickverhaaltjes is dit misschien wel de meest dorre plek van het hele internet.

Daarom vroegen we vijf vrouwen naar hun meest wilde en schaamteloze seksfantasieën, en hoe deze scenario's zich verhouden tot hun echte seksleven. Het bleken hitsige verhalen, boeiend, grappig, soms ontroerend, en sowieso botergeil – mits je van alieneieren, weerwolven of vapen houdt.

Sophie (24)

Ik ben in een huis ergens omringd door bossen en natuur. In dat huis dans ik rond op trippy muziek, terwijl ik me vinger en in mijn ondergoed een joint rook. Mijn ex-vriendje staat voor de deur en als hij binnenkomt, begint hij me te vingeren. Plots gaat de bel weer en staat mijn collega voor mijn neus. Hij heeft kinderen, een vriendin een carrière en is een veel oudere man. De mannen beginnen te vechten, maar ik heb een vaporizer met drugs, waarmee ik ze subtiel drogeer. Daarna beginnen ze elkaar geil te zoenen.

Waarom die collega?
Ik ben erg ambitieus en op de werkvloer wil ik mezelf vaak bewijzen. Ik vecht heel hard voor mijn plek, maar dat zorgt er natuurlijk ook voor dat ik in stresserende situaties beland. Ik denk dat ik de werkdruk en de stress die hiermee gepaard gaat nooit zou overleven zonder seksuele fantasieën. Het is een soort manier om me sterk te houden in de werkjungle. En misschien heb ik stiekem toch een paar daddy-issues.

ADVERTENTIE

En waarom zou je je twee crushes met elkaar willen laten kussen?
Omdat ze allebei niet m'n ware liefdes zijn. En omdat ze allebei een beetje onbereikbaar zijn, een relatie opbouwen met hen is onmogelijk – dat maakt de fantasie leuker. Door twee mannen waarover ik fantaseer met elkaar te laten kussen, krijg ik een soort mentale rust. Het is alsof ik ze niet meer achterna moet zitten. Ik val trouwens altijd al op mannelijke mannen met een zachte en bijna homo-erotische kant.

En zou je die fantasie ooit in de praktijk omzetten?
Mijn seksuele fantasieën zijn eigenlijk redelijk in beweging. De personages en de aard ervan zijn vrij onvoorspelbaar, dus ik kan niet echt zeggen of ik binnenkort een van mijn dagdromen in de praktijk omzet. Ik hoop het.

Illustratie door de auteur

Elien* (21)

Ik fantaseer er soms over dat ik gedrogeerd word. Mijn vriend doet stiekem GHB in mijn drankje, neemt me mee naar een donkere kelder en heeft urenlang hele

brutale seks met me. Tussen de verschillende beurten door kust hij me zachtjes, waarna hij weer in een staalharde, bloedgeile psychopaat verandert. Ik herinner me de volgende dag amper wat er gebeurd is, maar heb wel overal een beetje pijn.

Klinkt heftig, waarom denk je dat dit je fantasie is?
Het heeft volgens mij alles te maken met even de controle kwijtraken. Ik vind het een opwindende gedachte dat mijn vriend volledig wild wordt van mijn pure lichaam. Ook wil ik graag allemaal 'onvrouwelijke dingen' uitproberen, zonder dat het mijn schuld is.

ADVERTENTIE

Wat bedoel je met 'schuld'?
Als vrouw word je snel als een slet gezien als je nieuwsgierig bent naar een soort beestachtige, onromantische seks. Ook ben ik erg feministisch: me laten domineren door een man lijkt niet te stroken met mijn idealen. Als ik gedrogeerd ben, heb ik al deze zaken niet zelf in de hand. Ik kan dan externe factoren de schuld geven van mijn seksueel gedrag.

Hoe vertaalt die fantasie zich naar je seksleven?
Wel, ik ben erg dominant in bed en eigenlijk haal ik daar enorm veel voldoening uit. Nu ik erover nadenk: ik zou graag eens in het echt gedrogeerd worden, zodat die controlefreak in mij even kan dimmen. Ik wil dus wel dat mijn fantasie werkelijkheid wordt.

Sanne* (27)

Ok, hou je vast. Ik zou graag eens seks hebben met een alien. Die alien is veel slimmer dan ik en wil zich met mij voortplanten voor een experiment. Het is een zeer klinisch onderzoek en ik ben de hele tijd bang dat hij me in stukken gaat snijden. Tijdens de seks – o hemel, niet te geloven dat ik dit hardop zeg – legt hij alien-eieren in me. Uit die eieren komen verschillende alienbaby's waar ik dan de moeder van word. Als de aliens de wereld overnemen, word ik als enige gespaard.

> **Ik zou graag seks hebben met een alien, die zich met mij wil voortplanten voor een experiment.**

Is dit een seksuele fantasie of een bijzonder moederinstinct?
Ik denk eerder seksueel. Ik vind het een geile gedachte dat zoiets vreemds als een alien me op een erg wetenschappelijke manier bekijkt en vervolgens heel klinisch bevrucht. Telkens is er dat gevoel van spanning: gaat hij me in leven houden? Uiteindelijk kan ik zoiets wilds en creepy als een bovennatuurlijk wezen temmen, puur met mijn vrouwelijkheid.

ADVERTENTIE

Dit heb je waarschijnlijk nog niet omgezet in je echte seksleven?
Nou. Ik heb al een soort rollenspel gespeeld, met zowel mannen als vrouwen. Meestal komen er dan verschillende seksspeeltjes aan te pas. Maar ik las ooit dat er dildo's bestaan in de vorm van alien-penissen, waaruit flubberige eieren komen. Die wil ik wel eens proberen.

Wat is de reactie van je bedpartner als je vertelt dat zij of hij de rol van een alien op zich moet nemen?
Het is een rare fantasie en daarom durf ik het meestal ook niet te vragen. Maar ik had ooit een paar wilde nachten met een hele lieve vrouw. Aan haar durfde ik deze fantasie te vertellen en ze was er erg open-minded over. Dat was, denk ik, de eerste keer ooit dat ik me volledig seksueel bevrijd voelde en geen schaamte had over mijn buitenaardse fantasieën.

Eveline* (23)

Ik heb al een paar keer gedroomd over mijn beste vriendin. Zij huilt omdat het gedaan is met haar vriendje. Terwijl ze huilt, begin ik haar te kussen en haar tranen lopen langs mijn borsten in mijn broekje. Dan begin ik me te vingeren met haar tranen, terwijl ze blijft huilen, maar ook erg opgewonden wordt. Uiteindelijk hebben we stomende seks, terwijl we baden in haar tranen.

Hoe voel je je nadat je die fantasie hebt gehad?

Vaak erg schuldig. Ik wil helemaal niet dat ze ongelukkig is en ook echt niet dat het gedaan is met haar vriendje. Ik val trouwens bijna uitsluitend op mannen, dus na die droom twijfel ik vaak even over mijn geaardheid.

Denk je dat je als heterovrouw niet kan fantaseren over andere vrouwen?
Hm, ik denk het wel. Maar ik vind het toch gek dat het een zeer specifiek persoon is waarover ik droom. Maar dat kan ook liggen aan het feit dat we gewoon heel erg veel tijd met elkaar spenderen en het is dus niet zo vreemd dat ze in mijn dromen voorkomt.

En waarom denk je dat ze verdrietig is in je fantasie?
Hier heb ik al vaak over nagedacht. Ik denk niet dat het per se om haar verdriet gaat, maar eerder over haar kwetsbaarheid. Het is altijd een erg intiem moment, waarbij zij erg zacht en onschuldig is en ik haar kan beschermen.

Hanne* (26)

In mijn fantasie ben ik een leerling van Zweinstein, de school van Harry Potter. Op een gegeven moment mislukt een toverspreuk en krijg ik een vloek over me. Het is vergelijkbaar met de weerwolfvloek, maar in de plaats van klauwen en een vacht, krijg ik tijdens de volle maan een gigantische monsterpenis. Ik voel de onweerstaanbare drang om seks te hebben met elke vrouw die ik tegenkom.

Een leerling op Zweinstein. Dat is een erg specifieke fantasie.
Ik ben opgegroeid met de *Harry Potter*-boeken en mijn eerste seksuele fantasie ging over Harry Potter. Ik vond het altijd fascinerend dat alles mogelijk was in de toverwereld. Het moment dat Draco de tanden Hermelien doet groeien met een vloek en zij haar tanden met magie weer laat krimpen, ging er een wereld voor me open. Vanaf toen kon ik in mijn fantasie mijn lichaam elke mogelijke vorm laten aannemen.

ADVERTENTIE

Waarom zou je dan kiezen voor een gigantische penis?

Ik vind het een fascinerend lichaamsdeel: het lijkt soms alsof het brein van een man erdoor wordt overgenomen, dat maakt het allemaal zo opwindend. Daarbij ben ik er ook wel benieuwd naar hoe het voelt om een penis te hebben en een vrouw te penetreren. De gedachte dat het oncontroleerbaar is, maakt het allemaal wat spannender.

Heb je die fantasie al eens vertaald naar werkelijkheid?
Dat is dus een beetje moeilijk. Ik heb namelijk een vaste vriend en een vagina. Maar ik heb al eens gepolst of hij het zou zien zitten dat ik hem penetreer met een voorbinddildo. Hij loopt nog niet helemaal warm van het idee, maar misschien dat hij het wel wil doen voor mijn verjaardag.

Bijna alle namen zijn gefingeerd, de echte namen zijn bekend bij onze redactie.

B.

Deel Tweet

TAGGED: EROTIEK, DJANLISSA PRINGLES, SEKSUELE FANTASIEËN, SLETVREES, GEILE VERHALEN, WEERWOLF

Gerelateerde video

STRAATVRAAG

We vroegen vrouwen van welke geile scène ze voor het eerst hitsig werden

Bezoekers van de verhalenwedstrijd ‘Het Rode Oor’ over Britney Spears, de Hitkrant en erotische strips.

Door **Pien Goutier** en **Maud Droste** | 29 March 2018, 10:26am

Foto's door Maud Droste

Deel Tweet

Je hoeft natuurlijk niet geheimzinnig te doen over waar je opgewonden van wordt, maar voor de meeste mensen is geil worden iets waar je niet te veel pottenkijkers bij wil hebben. Hoogstens een (of twee of meer) geliefde(s). Helemaal als je als puber seks ontdekt, kan een warm gevoel tussen je benen een gênante aangelegenheid zijn. De kans is groot dat je ooit uit schaamte de tv hebt uitgezet of een boekje hebt weggestopt, toen een onwetende ouder je kamer binnenstapte. En misschien waren er wel verhalen of video's die je als kind of pre-buber extreem spannend vond, maar waar je met niemand over durfde te praten.

Woensdagavond was de finale van schrijfwedstrijd ***Het Rode Oor*** in debatcentrum De Nieuwe Liefde, waar acht auteurs de schaamte voorbij waren en hun meest geile verhaal op hadden getekend. Het publiek kon daar massaal hitsig van worden en uit die acht het beste erotische verhaal kiezen. Dat werd het verhaal van Luz Berge: *Wij zijn de laatsten in de wasserette*. Luz Berge is trouwens een synoniem – uitkomen voor je sexy fantasieën kan ook op volwassen leeftijd nog best eng zijn.

We vroegen een aantal vrouwelijke bezoekers die wel openheid van zaken durfden te geven naar hun warme herinneringen aan de eerste keer dat ze geil werden, en waar dat dan precies door kwam: een videoclip op TMF, een softerotische film op RTL4, of een reclame voor een ijsje? Ze vertellen het hieronder.

Marieke (23)

Hoi Marieke. Waar werd jij als eerst warm van?

Marieke: De clip van t.A.T.u., *All The Things She Said*. Ik zag ‘m op televisie toen ik iets van dertien was, op MTV. Het was een video waarin twee Russische meisjes zoenen, en in Rusland werd – en wordt – liefde tussen vrouwen niet echt geaccepteerd. Een verboden liefde dus.

Wat maakte die clip bij je los?

Ik vond het zó spannend! Zelf val ik niet eens echt op meisjes, ik heb nog nooit een relatie met een meisje gehad. Maar ik was nog maar dertien en door die video ging ik wel nadenken over mijn seksualiteit. Als tiener zag ik eigenlijk nooit girl-on-girl in mijn omgeving, dus dat maakte de beelden extra boeiend.

Lees: Vijf vrouwen biechten hun meest schaamteloze seksfantasie op

Ik begreep pas veel later dat die hele clip één grote marketingtruc was. Die meisjes waren helemaal niet lesbisch en hadden natuurlijk helemaal geen relatie met elkaar. Dat was wel een teleurstelling.

Waar word je nu geil van?

Van een megaknappe jongen. Of van een knap meisje, eventueel. Al vind ik het nog wel belangrijk om echt een goeie connectie met iemand te hebben, hoe diegene er ook uitziet. Maar ook nog steeds van verboden liefde, dat is sexy! Het hele idee daarvan spreekt me aan: wat niet mag, is altijd leuker. We willen

allemaal doen wat we niet mogen doen, toch?

Anniek (23)

Hoi Anniek. Weet je nog wanneer je voor het eerst hitsig werd?
Anniek: Dat was toen we gingen indrinken voor een schoolfeest. We zaten drankspelletjes te doen, maar ik dronk eigenlijk nog helemaal niet – ik was heel jong, onschuldig en braaf. Een meisje ging plots op tafel staan en trok haar t-shirt uit. Stond ze daar ineens, zo halfnaakt in haar BH. Ik dacht: huh, wat bedoelt ze hier nou mee? Wat betekent dit? Ik begreep het niet zo goed, maar tegelijkertijd vond ik het heel erg sexy.

Val je ook op meisjes?
Jongens, meisjes... ik zou er eigenlijk geen onderscheid in maken. Maar toen ik dat zag gebeuren, dacht ik wel: wow, we kunnen nu echt grenzen gaan opzoeken. Later zag ik ook mensen zoenen op het schoolfeest. Zelf had ik nog nooit gezoend, dus dat vond ik heel indrukwekkend.

Ik weet wel nog dat ik toen eerder naar huis gegaan. Ik vond dansen nog stom en ik denk dat ik ook veel te verwerken had, na alles wat zich die avond had afgespeeld. Ik heb er ook nooit over gepraat, want ik vond het heel gek allemaal. Het is wel een hele bevrijding om het nu te vertellen hoor, hahaha.

Ben je veel veranderd in je seksualiteit?
Vroeger verbaasde alles mij, en zat ik altijd maar van een afstandje te kijken. Ik

was zo'n afwachtend iemand en wist echt nog niet wat ik met seksuele praktijken aan moest. Nu heb ik ontdekt dat je af en toe ook zelf actie kan ondernemen. Veel leuker, natuurlijk. Ook ben ik er creatief mee aan de slag gegaan – ik heb weleens erotische gedichten geschreven. Misschien wil ik ook nog wel eens een erotisch verhaal op papier zetten. Ik ben door deze verhalenwedstrijd in elk geval heel geïnspireerd geraakt.

Marieke (24)

Ha Marieke, waar werd jij vroeger warm van?
Marieke: De video bij het nummer *Toxic* van Britney Spears, met dat vliegtuig en zo. In een scène heeft ze zo'n wit doorschijnend glitterpak aan. Daar is ze bijna naakt, maar niet helemaal. Dat vond ik heel erg sexy. Als ik dat zag, kreeg ik het warm en dacht ik: argghh, wat gebeurt er toch met me?

Had je dat ook weleens als je ouders erbij waren?
Ja, als we tv keken en ik mensen met elkaar zag zoenen of flikflooien, in een film of soap bijvoorbeeld. Dan werd het soms helemaal warm tussen mijn benen. Mijn hart ging sneller kloppen en ik kon voelen dat mijn hoofd helemaal rood werd. Ik bloos ook nu ik het vertel.

Ik was dan heel bang dat mijn ouders iets aan me zouden merken. Dan vluchtte ik naar de wc, omdat ik het zo raar en ongemakkelijk vond. Ik was nog maar twaalf jaar en kon niet goed plaatsen wat er met mijn lichaam aan de hand was op zo'n moment.

Word je nu nog op dezelfde manieren opgewonden?
Ik denk dat het visuele nog steeds wel veel voor me doet. Een stem kan ik ook opwindend vinden, maar op een heel andere manier. Van films en clips word ik nog altijd het snelst warm.

In die clip van Britney draaide het vooral om het vrouwenlichaam. Ik heb geen ervaring met seks met vrouwen, maar ik vind het vrouwenlichaam gewoon echt heel mooi en kijk er graag naar op een sensuele manier. Misschien is dat natuurlijk, maar misschien is het ook wel omdat vrouwen vaker sexy worden neergezet dan mannen. Films en videoclips sturen er ook wel een beetje op aan dat je op zo'n manier kijkt.

Mikki (26)

Hoi Mikki. Wat is jouw vroegste herinnering aan geil worden?
Mikki: De Hitkrant. Daarin had je een rubriek met stukjes die lezers instuurden – korte, lullige tekstjes. Daar stonden soms ook seksuele fantasieën tussen, en misschien ook wel een paar erotische verhaaltjes in fictievorm. Ik weet het niet precies meer, maar ik weet nog wel dat ik die pagina's altijd stiekem las, samen met vriendinnen. Dat deden we in de supermarkt of in de Bruna, maar op een gegeven moment had een vriendin een abonnement en nam ze het blad weleens mee naar mij. Dan lazen we het op mijn kamer.

Lees: De gevaarlijke wereld van seksuele ontvoeringsfantasieën

Wat vond je er zo opwindend aan?

We zaten nog maar op de basisschool, dus ik weet niet of je op die leeftijd echt al geil kunt zijn. Maar we vonden het heel spannend, want het mocht eigenlijk niet. Onze ouders wisten niet dat er zulke verhaaltjes in de Hitkrant stonden.

En nu?

Ik kijk nooit porno, met beelden heb ik gewoon niet zo veel. In een pornovideo zie je echt alles, dus er blijft niks meer over voor je verbeelding, je kunt er niks meer bij fantaseren. Ik ben momenteel bezig met een kunstperformance over intimiteit, en ik heb ervoor gekozen om te werken met geluid in plaats van beeld. Geluid triggert mij veel meer. Een stem door een telefoon of een podcast vind ik veel prikkelender dan pornografische beelden. Ik weet niet of er al iets van audioporno bestaat, maar dat zou ik wel luisteren.

Alicia (41)

Hoi Alicia. Kun je je nog herinneren waarvan je het allereerst opgewonden raakte?

Alicia: Ken je de stripboeken van *Rooie Oortjes*? Dat waren erotische stripverhalen met veel naakte, barbie-achtige vrouwen. Ik heb die boekjes ooit

per toeval gevonden in huis, misschien bij mijn broer ofzo. Ik denk dat ik twaalf of dertien was. Ik heb ze echt van voor tot achter zitten lezen. Heel stiekem.

Wat voelde je toen precies?
Ik vond het vooral heel erg spannend. Het idee dat je iets vindt dat je eigenlijk niet mag vinden, hielp ook mee. Maar het was ook de eerste keer dat ik dat ik zulke plaatjes zag. Ik werd er gewoon écht een beetje opgewonden van.

Zou je er nu alsnog opgewonden van kunnen raken?
Nu heb ik natuurlijk een seksleven en al wat ervaring, dus ik zou de boekjes an sich niet meer zo erotisch vinden. Maar ik weet bijna zeker dat ze weer de spanning zouden oproepen die ik toen voelde, als jong meisje. Zoals je dat ook kunt hebben met muziek of verhalen.

B.

Deel Tweet

TAGGED: SEXY, GEIL, SEKSVERHALEN, RODE OOR, NIEUWE LIEFDE, VERHALENWEDSTRIJD, EROTISCHE VERHALEN

Gerelateerde video

Goud van Brabant

DEEL DIT ARTIKEL:

VRIJDAG 16 NOVEMBER 2018, 12:30

Goud van Brabant in de race voor erfgoedprijs Europa Nostra Award

SON - Het delen van kleine, persoonlijke verhalen van Brabanders om mensen op een unieke wijze met elkaar in gesprek te brengen. Dat is wat het tv-programma Goud van Brabant doet. En dit tv-programma is nu in de race voor de Europa Nostra Award, dé prijs op het gebied van erfgoed.

GESCHREVEN DOOR

Marlou van den Broek

Gedeputeerde Henri Swinkels overhandigde donderdagmiddag het dossier bij Europa Nostra. “We denken dat dit project een goede kans maakt”, zegt Swinkels. “Het is een prachtige manier om mensen te betrekken bij hun erfgoed.” Volgens Swinkels brengt het delen van erfgoed van Brabanders heel dicht bij de Brabanders.

Persoonlijk verhaal

Goud van Brabant wil Brabanders met elkaar in gesprek brengen over het heden, het verleden en de toekomst. Creatieve mensen – of ze nou amateurs of professionals zijn – vertellen op hun eigen manier verhalen over de rijke geschiedenis of de innovaties van Brabant.

Ook kinderen en opa’s en oma’s vertellen hun persoonlijke verhaal. Daarnaast bezoeken bekende Brabanders plekken waar de geschiedenis nog steeds voelbaar is. Zo geeft filmmaker Daan Jongbloed een inkijkje in de maanden die hij doorbracht met de laatste zes Kruisheren in het klooster Sint Agatha.

> We geloven dat het concept ook andere Europese regio's kan inspireren.

Eervolle prijs
De Europa Nostra Award is een van Europa's meest eervolle prijzen op het gebied van erfgoed. Alle ondersteunende projecten zijn voorbeelden van wat organisaties en burgers kunnen doen voor Europees erfgoed. Swinkels wil het project 'Goud van Brabant' graag op een Europees podium plaatsen. "We geloven dat het concept ook andere Europese regio's kan inspireren."

De resultaten van Goud van Brabant zijn elke woensdagavond te zien op Omroep Brabant.

CORRECTIE MELDEN ›

ANDEREN LEZEN OOK

ADVERTENTIE

Lars van Dongen (26) bakt dit jaar Het ...
Lars van Dongen van Bakkerij Leon van Dongen uit Wagenberg heeft de strijd om Het Lekkerste ...

Beste Hoortoestellen 2019
Bluetooth hoortoestellen zullen uw leven veranderen

Man (28) slaat inboedel van ouders kort ...
Een 28-jarige man uit Oudenbosch is maandagavond opgepakt nadat hij de inboedel van zijn ...

ADVERTENTIE

Nieuwe Slimme Bespaartruc
Let op: Idioot simpele truc levert je direct geld op!

Ernstig ongeluk op A59, file voor ...
Er is vrijdagavond rond kwart over zes een ernstig ongeluk gebeurd op de A59, ter hoogte ...

'Wie is deze jongen?' politie deelt ...
De politie heeft vrijdag videobeelden vrijgegeven van de man die op 14 januari een ...

ANDEREN LEZEN OOK

De Man Is Lam

© Ahmet Polat

AHMET POLAT | THE MYTH OF MEN

March 1 – April 29, 2018

This exhibition is part of an ongoing theater, film and photographic collaboration between Ahmet Polat, creative storyteller and director Lucas de Man, as well as actor Rashif EL Kaoui. *The Myth of Men* exhibition premiered at Leica Gallery Istanbul during the Istanbul Biennial in 2017, and simultaneously began its theater production at Zuidplein Theatre in Rotterdam.

The Myth of Men was shot using innovative production methods alongside Leica's unparalleled cinematic lenses, enabling Polat to create stunning moving images and stills. The visual representation and narrative of Polat's project is characteristic of an experimental documentary, portraying people from different geographies bearing different identities, while remaining accessible and evocative of its theme. In its iteration at Leica Gallery Boston, Polat presents a video and photographic installation revealing the

multiple layers of manhood presented in *The Myth of Men.* Polat immerses himself in multiple situations and happenings and takes on a personal approach beginning from the character's social status and identity, down to their relationship with city, ways of living, traditions, and individual perspectives.

(http://www.ahmetpolat.nl/)

BIOGRAPHY

Ahmet is a photographer whose work is connected to his habit of observation and directing. Motivated to capture the unexpected, the quality of his work has earned the deserved respect of serious critique. Since graduating from the St Joost Academy in Holland, Ahmet has won several awards and grants like the ICP Infinity Award 2006, Laureate Photographer of the Dutch Nation 2015 and he has exhibited, lectured and published prolifically, ranking Bozarts in Brussels, the Istanbul Modern, Rijksmuseum, FOAM and Stedelijk Amsterdam, the NY Times, French and Turkish Vogue as some of prestiges places. Born of a Dutch mother and Turkish father, Ahmet integrates his bi-cultural perspective in everything he does.

He is currently working on an ongoing theatre, film and exhibition called, *The Myth of Men* which just opened during the Istanbul Biennial in 2017.

ARTIST WEBSITE (HTTP://WWW.AHMETPOLAT.NL/)

CATEGORY

Ahmet Polat (http://leicagalleryboston.com/portfolio_categories/ahmet-polat/)

Schrijver-acteur Rashif El Kaoui: 'Vervelend, hè, als witte heteroman maar 95 procent van de macht meer hebben'

Uit Knack Focus van 01/08/2018 (/s/r/c/1179629) 31/07/18 om 16:10 Bijgewerkt om 16:10
Bron : Knack Focus

Kristof Dalle (//focus.knack.be/entertainment/auteurs/kristof-dalle-2233.html)
Journalist

Schrijver. Acteur bij de KVS. Podcaster. Ex-rapper. Het zelfverklaarde liefdeskind van Tech N9ne en Ernest Claes. Wie Rashif El Kaoui wilt labelen, haalt het best een nieuwe Dymo-rol boven. En tussendoor poogt hij met De man is lam ook nog even mannelijkheid anno 2018 te herijken. 'Het tijdperk van de bastaard is aangebroken.'

Wij maken gebruik van cookies en andere technologieën

De website maakt gebruik van cookies, web beacons, JavaScript en vergelijkbare technologieën. Ik ga akkoord dat bedrijven behorend tot Roularta Media Group en vertrouwde partners pseudonieme gebruikersprofielen genereren voor het aanpassen van de website aan de gebruiker, voor marktonderzoek en voor reclame. De gegenereerde gegevens kunnen ook met derden worden gedeeld. Gedetailleerde informatie, ook over het recht om toestemming in te trekken, is te vinden in het privacybeleid van de website. Meer informatie en instellingen

Ja, ik accepteer cookies

'Maar ik ben de optelsom van zo veel dingen...' Het kolkt zichtbaar in het hoofd van **Rashif El Kaoui**.

'Wat is het eerste dat in je opkomt?'

'Zoek je artiesten die ik leuk vind? Leuk vond? Die me écht gevormd hebben? En wil ik wel aan persoonsverheerlijking doen?' Zijn behoorlijk hypnotiserende articulatie en dito timbre slaan over in een zoekend kopstemmetje. Zijn hele lijf lijkt te protesteren tegen de vraagstelling.

'Dit is niet absoluut, Rashif.'

'Je zegt dat wel, maar het staat binnenkort wel gedrukt. *(wanhopig)* Moet ik echt nog verder doen?'

Wat doorgaans een hapklaar opwarmertje is - noem vier invloeden, makkelijk zat - zal bij El Kaoui uitlopen op een zeer moeizame maar zeer accurate karakterschets van ruim een halfuur. 'Ik ben een bastaard, je zult dat nog wel merken', verduidelijkt hij. 'Kind van een Vlaamse moeder en een Marokkaanse vader. Geen Marokkaan, maar ook geen volledige Vlaming. Altijd ergens in het midden. Ik zit daar ook graag. Maar dat maakt tegelijk dat ik me niet eens meer kan herinneren wanneer ik voor het laatst nog een onoverwogen uitspraak heb gedaan.'

De dertigjarige El Kaoui is veel. Voormalig rapper. Master in de woordkunst. Leerkracht welsprekendheid en presentatietechnieken. Acteur bij de KVS (*Drarrie in de nacht, Malcolm X, JR*). Podcaster met *De man is lam* op VPRO. Schrijver. ' *I'm a hustler, baby*.' En juist, ja, hij is ook een menselijk soundboard vol smetteloze Amerikaanse accenten, van *southern preachers* over clichérappers tot iets wat klinkt als **Mike Tyson** op een slechte dag.

❞ Tegenover autochtone Vlamingen zal ik altijd de diverse medemens verdedigen, maar omgekeerd ook. Alleen jammer dat ik het gevoel heb dat ik moet kiezen. Ik wil gewoon de bastaard zijn.

' *Floere het fluwijn* misschien, van **Ernest Claes**?'

Er komt schot in de zaak.

'Het is ondertussen vijftien jaar geleden dat ik het verhaal leerde kennen, maar ik herinner me nog altijd hoe 'aan de waterkant Schorre de waterrat zat te loeren naar

de laat paaiende lauw die met luid staartgeklets de stilte van het water stukslaat'. En op de een of andere vreemde manier is Claes - dat klankschrijven, het allitererende - ook in mijn werk geslopen. Al is dat uiteraard ook doordrongen van hiphop. Als je mijn teksten hardop hoort, voel je pas echt hoe ze ineensteken. Ik weet dat ik een *acquired taste* ben, maar het minste dat je van mijn teksten kunt zeggen, is dat ze voorgelezen altijd werken.'

Rond zijn twintigste trok El Kaoui nog voluit de kaart van de hiphop. Zijn collectief nam zelfs deel aan *Supertalent in Vlaanderen* in 2007, het jaar dat alle goedbekkende namen voor talentenconcours opgebruikt waren. Eén filmpje leeft in lage resolutie nog steeds voort op YouTube. Gewoon even 'R.J.Equal' intikken: El Kaoui is de kerel met het zwarte lijfje, dito hoed en lange haar, tussen twee pakkenmannen in. Hij grinnikt. 'Ik wil dat filmpje niet per se begraven, maar dat ben ik echt niet meer. Ik mis hiphop, *maar it's a young man's game*, en laten we wel wezen, ik was ook geen Kanye. Het leeft nu alleen nog in mijn schrijven. *(denkt na)* Eigenlijk ben ik zo'n beetje het literaire bastaardkind van Tech N9ne en Ernest Claes.'

***

'Het is een ziekte. Je hebt emotionele eters, ik ben eerder een emotionele shopper. Maar ik mag toch iéts hebben?'

El Kaoui is al naargelang de waarnemer een rabiaat verzamelaar of een pathologische hoarder. Zij het een van de opgeruimde soort. Had hij ze zelf niet trots getoond, we hadden waarschijnlijk nooit geweten hoe élke schuif en inbouwkast volgestouwd was met duizenden perfect gerangschikte comics en dvd's. De enige collectie die wel netjes uitgestald staat in zijn Antwerpse woonkamer is een robuuste selectie van erotische fotoboeken . *Fetish Girls* van **Eric Kroll**. *Burlesque and the Art of the Teese* van **Dita Von Teese**. *SexyBook* van Esther Haase. *Big Nudes* van **Helmut Newton**. 'Pure geschiedenis', legt hij uit. 'Bekijk zo'n boek uit de jaren negentig, en je ziet hoe alles toen draaide om afstandelijkheid, goddelijkheid en perfectie. Terwijl het vandaag allemaal om nabijheid draait. Neem nu *Selfish* van **Kim Kardashian**: ze creëert nog steeds een perfecte schijnwereld, maar het voelt alsof ze in je badkamer staat.'

'Ik denk voor ik handel. En soms denk ik zo lang dat ik niet meer handel.' © Alexander

Mag ik het een van jouw thema's noemen? Naar verluidt heb je ooit een zeer bezielde speech over erotiek geschreven op het conservatorium.

Rashif El Kaoui: Een pleidooi voor pornografie zelfs. Opwinding, erotiek en pornografie zijn gewoon heel interessant, en de grens waar het ene in het andere overgaat, is soms heel dun. Tegelijk ben ik best een preutse mens. Wat waarschijnlijk net de fascinatie verklaart. Het zit ook in *Lonely Women in ****** Are Waiting for You*, mijn kortverhaal dat Das Mag publiceerde in hun *Sampler*. Wat eigenlijk gewoon een filosofisch traktaat over beeldvorming en verlangen is, verpakt als horror.

Zonder al te veel weg te geven: het een en ander draait om de begeerte voor Chinnamasta, de hindoegodin van de wijsheid. Meestal afgebeeld - zo leert Google - naast een copulerende Rati en Kama, respectievelijk de god van verlangen en liefde.

El Kaoui: Ik ben ook een beetje een **Maeterlinck**, hè. Een symbolist. Een beetje hindoeïsme, een geut Noorse mythologie... *(denkt na)* Dat is ook waar we heen gaan: hoewel we vandaag helaas nog steeds aan het polariseren zijn, is het onvermijdelijk dat alle grenzen uiteindelijk flou worden. We gaan naar een - sorry, vies woord - monocultuur. *The age of the bastard* is aangebroken. Ook een van mijn thema's, en niet toevallig ook de naam van een voorstelling die ik volgend jaar samen met **Ahmet Polat** zal maken. Bastaards zitten in de tussenruimte, en daar is het eigenlijk net interessant. Tussen standpunten kunnen dingen groeien.

Heb je het ook gehoord?

El Kaoui: Mja, , die laatste zin was echt een foute salespitch. Sorry. *(preekt) "Cause in the space in between, there is love. In the space in-between, there is passion.'* Wat ik bedoel, is dat ik als een soort diplomaat tussen twee werelden zit. Tegenover autochtone Vlamingen zal ik altijd de diverse medemens verdedigen, maar omgekeerd ook. Het is alleen jammer dat ik vandaag nog steeds het gevoel heb dat ik moet kiezen, terwijl ik dat liever niet doe. Ik wil gewoon de bastaard zijn.

The Age of the Bastard **wordt een spin-off van** *De man is lam***, waar je al twee jaar aan werkt met Polat en Lucas De Man. Een redelijk allesomvattend project over mannelijkheid vandaag, met zowel performance, podcasts als een foto-expo. Jullie liepen voor op alle hashtags en** *incel-* **en genderdiscussies.**

El Kaoui: Lucas voelt de tijdgeest goed aan, denk ik. Al is hij ook pas met het idee komen aanzetten toen zijn vriendin hem een vibrator van vlees en bloed had genoemd. De zogeheten mannenparadox: vrouwen willen een gevoelige man, maar in de slaapkamer moet die wel dominant zijn.

❞ Ik heb op het conservatorium een speech over erotiek gegeven, een pleidooi voor pornografie zelfs. Tegelijk ben ik best een preutse mens. Wat waarschijnlijk net de fascinatie verklaart.

Wat in wezen gewoon een omkering is van het 'prinses in de keuken, hoer in de slaapkamer'-riedeltje. Als de man vandaag al lam, zoekend of *ontmannelijkt* **is, zal het toch niet aan die paradox liggen?**

El Kaoui: Het lijkt mij ook allemaal ingewikkelder dan dat. Maar tegelijk moeten we eerlijk wezen: mannen zijn wel *kinda fucked*. De zelfmoordcijfers liggen hoog, impotentie bij mannen onder de veertig boomt en er is geen groep die sneller vereenzaamt dan gescheiden mannen boven de vijftig. Die laatsten vallen amper te bereiken, omdat ze zich geen slachtoffer voelen. Daar zijn we blijkbaar nog niet als gender: we kunnen onszelf nog steeds moeilijk in een slachtofferrol zien.

Je trok ter voorbereiding onder meer naar *Emancipator*, **de Nederlandse cursus voor mannenemancipatie. Was dat even leuk als het klinkt?**

El Kaoui: Zeer heftig vooral. Ik heb me nog nooit zo slecht gevoeld als man dan tijdens die cursus. Veel te *woke*, in negatieve zin. Zijn basisstelling was: alles wat vrouwelijk is, is geweldig, alles wat mannelijk is, is verderfelijk. Ik wilde me er oprecht tegen verzetten. 'Easy, kerel. Het is niet omdat jij ooit *toxic masculinity* hebt ervaren, dat wij nu allemaal complete hufters zijn.' Ik hou er ook niet van om gereduceerd te worden tot een kloppend lid. De onderliggende boodschap in deze tijden van hashtags is nog iets te vaak 'alle mannen zijn een slaaf van hun lust, iedereen moet tegen hen beschermd worden'. Tegelijk snap ik weliswaar dat ik met mijn pornografische... Euh.

Obsessie?

El Kaoui:... interesse ook bijdraag tot het beeld van de vrouw als lustobject. Al denk ik toch dat daar iets *empowering* in verscholen zit.

Je interviewde ook honderden mannen, met als terugkerende openingsvraag: wanneer voelde u zich voor de eerste keer man? Wat vond je zelf het mooiste

antwoord?

El Kaoui: De gehuwde vader van twee die zich voor het eerst man voelde toen hij ergens rond zijn veertigste toch met een man in bed was beland. Want hij dacht dat hij 'genezen' was. Zijn ouders hadden hem ooit naar een christelijk congres gestuurd. Het aanvaarden van zijn geaardheid was voor hem als 'thuiskomen'. Een heel interessante definitie van mannelijkheid.

Jullie stelden de vraag ook in Istanbul. Je kreeg net geen klappen.

El Kaoui:*Yep, I'm fucked*, dacht ik na een halve dag. Ik ging er nogal naïef vanuit dat die vraag zeer universeel was. Maar een Turk kan ze als een belediging opvatten, omdat ze impliceert dat hij ooit géén man is geweest. Uit pure noodzaak ben ik dan maar met vrouwen over mannen gaan praten - die heel veel te vertellen hadden - en heb ik dat naar hen teruggekoppeld.

'Ik heb drie jaar gekampt met panische angst. Als ik al het huis uit kwam, zocht ik in elk gebouw meteen naar de uitgangen.' © Alexander Popelier

Jij voelt je een diplomaat tussen twee werelden: kijken beide eigenlijk op dezelfde manier naar mannelijkheid?

El Kaoui: In grote lijnen? Ja. Toch binnen mijn generatie in de Lage Landen.

Hooguit merkte ik wat tegenstand in diversere middens, zeker bij assertieve Nederlandse jongeren. Begrijpelijk ook. Die groep voelt zich sowieso al geviseerd, en dan gingen wij nog eens tornen aan een van hun laatste zekerheden, hun mannelijkheid. Dat viel niet altijd goed.

Is mannelijkheid niet net bij uitstek het thema van jong rechts? De witte man in crisis, met het jongste Jordan Peterson-boek onder de arm, die het gevoel heeft dat hij vandaag overal het onderspit moet delven? Wat een heel gek eufemisme is voor 'hij moet zijn macht plots delen'.

El Kaoui: Vervelend hé, maar 95 procent van de macht meer hebben als witte heteroman. *(lacht) Remember the time we had all the power, and not just most of it?* Ik heb me niet verdiept in Peterson, maar als je eens vijf minuten hebt, moet je vooral Returnofkings.com even checken. Ik botste erop toen ik research deed omtrent mannelijkheid in het Oude Rome. Tagline: *'The Barbarians will solve your sterile existence'*. Het soort zelfverklaarde *redblooded American males* dat de klok liefst eeuwen terug wil draaien. Angstaanjagend.

Als jullie project al iets aangewreven werd, was het dat het uiteindelijk geen antwoorden bood. Wie op een herijking van 'de man' hoopte, was inderdaad aan het verkeerde adres.

El Kaoui: We hebben ons netjes tussen beide partijen in gemanoeuvreerd, zonder zelf stelling in te nemen. Je kunt dat laf noemen, maar zo week je hopelijk iets los, zonder meteen in een vijandig discours terecht te komen. We leven in een knetter-*woke* wereld, maar je schiet geen meter op als je telkens meteen de hakbijl bovenhaalt. Bovendien is het thema gewoon te complex: we moeten naar een verbreding van mannelijkheid, de oude definitie dekt de lading niet meer, maar dat lukt niet eventjes in één voorstelling. Vandaar ook dat we zo breed gaan. En volgend jaar gaan Ahmet en ik dus ook nog verder op het bastaardgegeven, in connectie met mannelijkheid en vaderschap. In onze performances lees ik bijvoorbeeld een brief voor aan mijn vader, die zes jaar geleden overleden is. Dat resoneert, merk ik. Eigenlijk begint de voorstelling pas achteraf, in de lobby, als mannen me ook over hún vaders komen vertellen.

> **Met Patser hadden we eindelijk eens een film over en met Marokkanen, en was ik er verdomme nóg niet bij.**

Ben je er al uit waar de grens ligt?

El Kaoui: Als een acteur op het podium begint te huilen omdat hij nog niet klaar is met zijn sores: exploitatie. En niet om aan te zien.

Geen typische macho, zei je. Dus het opgevangen fait divers dat je ooit maanden met een hernia bleef rondlopen en gewoon bleef deadliften...

El Kaoui: Oké, dat klopt wel. Tot ik door de brandweer uit mijn appartement op vijf hoog ontzet moest worden, omdat ik écht niet meer verder kon van de pijn. *(denkt na)* Ik ben een controlefreak en een neuroot, hé. Tijdens mijn lerarenopleiding Latijn-Engels heb ik drie jaar gekampt met de panische angst om misselijk te worden en de controle te verliezen. Ik ging niet langer op stap, nam geen openbaar vervoer meer en als ik toch nog het huis uit kwam, zocht ik in elk gebouw meteen naar de uitgangen. Tot mijn wereld echt wel héél klein werd en ik amper nog daglicht zag. Veel films gezien, dat wel. *(lachje)* Vandaag weet ik dat ik dat beter niet verzwegen had tegen de wereld, want zo versterk je die angst om de angst gewoon.

Jij voelde je voor het eerst man toen je jouw vader op je elfde duidelijk maakte dat hij niet meer welkom was, vertelde je in de podcast.

El Kaoui: En dat is nog steeds het meest angstaanjagende dat ik ooit gedaan heb. Mijn vader en moeder zijn vrij snel uit elkaar gegaan. Ik zag hem alleen nog in de weekends. Rond mijn tiende zag ik hem nog één keer per jaar, en dat eindigde altijd in ruzie. Op mijn vijftiende zag ik hem nog een laatste keer. Hij woonde toen al in Frankrijk. Hij wilde een hernieuwd contact zonder eerst het verleden te benoemen, ik zei: 'Op een wankel fundament kun je niet bouwen.' En dat was het. Sindsdien is alle haat ook verdwenen. Hij was een soort losgeslagen hippie die niet snapte dat hij iets misdaan had. *(denkt na)* Eigenlijk gedroeg mijn moeder zich meer als een goede moslim dan hij. Ik hoop de podcastreeks binnenkort wel af te sluiten aan zijn graf in Frankrijk.

Spreek het gerust tegen, maar dat lijkt de allereerste keer dat je iets persoonlijks in je werk stopt.

El Kaoui: Ik ben geen typische macho - ik ben me zelfs zeer bewust van mijn vrouwelijke kant - maar de zeer mannelijke neiging om alles weg te drukken zit wel heel diep. Tegelijk moet ik vaststellen dat mijn vaderverhaal meer impact heeft dan al mijn mooischrijverij. Maar het leven leert nu eenmaal dat je kwetsbaar bent als je iemand op gevoelsniveau macht geeft. En een bastaard in het midden moet in elke situatie ook eerst bepalen hoe mensen hem zien, en zich dan

daartegenover proberen te verhouden. Je kunt dat 'onderkruiperig' noemen, maar ik verkies 'diplomatisch'. *(lacht)* En theater mag ook geen therapie worden. Of exploitatie.

'Sinds ik mijn diploma heb, heb ik nog geen enkele rol gespeeld die niet met mijn achtergrond te maken heeft. Terwijl ik veel meer stoemp dan couscous gegeten heb.' © Alexander Popelier

***

Opmerkelijk: El Kaoui studeerde vier jaar geleden af aan het conservatorium met een tv-pilot. 'Vanuit de toekomst, waarin iedereen ondertussen beige was, blikten we via flashbacks terug op vandaag. Gemonteerd in videoclipstijl, en volgestouwd met nagenoeg elke allochtone acteur die ik kende.' Tegelijk zijn tv en film zowat het enige waar de rapper-schrijver-acteur zich nog niet aan gewaagd heeft. 'We hebben het achteraf nog gepitcht bij Vier, maar die hadden toen net Adil en Bilall binnengehaald.'

Is twéé getalenteerde Marokkanen de bovengrens bij tv-zenders?

El Kaoui: Jouw woorden. Ik weet ook niet of het zo goed was - *we didn't know what the fuck we were doing* -, maar ik geef toe dat het wat wringt dat ik op film- en tv-vlak nog weinig heb kunnen groeien. Met *Patser* hadden we eindelijk eens een film

over en met Marokkanen, en was ik er verdomme nóg niet bij. *(lacht)* Alle krediet voor **Adil** en **Bilall** wel: *Patser* is hun mythe- en canonvorming, tjokvol referenties aan de films die ze vroeger zelf bekeken. En nu is er tenminste íéts. Ik mis in Vlaanderen wat **Jörgen Raymann** in Nederland deed met *Raymann is laat*, een plek waar we allemaal kunnen samenkomen. Hier inviteren we af en toe iemand met een andere achtergrond, en klaar.

En meer dan bijrollen in films en series, de vinkjes voor de quota, zit er ook niet in, want scenaristen zijn nog steeds allemaal wit. Altijd een nevenpersonage, nooit de protagonist: dat doet iets in ons hoofd. Ik weet niet meer van welke figuur uit de burgerrechtenbeweging ik deze heb gepikt, maar: *'They gave us a white God and they told us: you are not like him.'* Dat is exact wat de klassieke media onbewust doen.

Dus dan liever theater, waar - hier en daar - wel wat beweegt?

El Kaoui: Mijn vriendin **Julia** *(Ghysels, actrice in* Gent West *, nvdr.)* studeerde drama en wist dat haar leraar **Dimitri Leue** etnisch diverse acteurs zocht. Zo ging de bal aan het rollen. *(lacht dramatisch)*

Rashif El Kaoui

Naam Rashif El Kaoui.

Geboren in 1988 in Tessenderlo.

Doet zijn ding als schrijver, podcaster en theateracteur (bij de KVS).

Bekend van theater (Malcolm X, Reizen Jihad, Odysseus: Een zwerver komt thuis, Drarrie in de nacht, JR) en de podcast De man is lam bij de VPRO. (in Nooit meer slapen).

Zijn kortverhaal Madame Assorti won in 2016 de El Hizjra Literatuurprijs. Lonely Women in ****** Are Waiting for You werd onlangs gepubliceerd in de Das Mag-sampler.

Vanwaar dat lachje?

El Kaoui: Ik heb me nooit Marokkaanser gevoeld dan in de jaren sinds ik aan het Conservatorium ben afgestudeerd. Ik had precies hetzelfde parcours gereden als

iedereen en dacht: ik ben een acteur, zoals de rest, nu zal ik op mijn waarde genomen worden. *(droog)* In die vier jaar heb ik nog geen enkele rol gespeeld die niet met mijn achtergrond te maken had. Direct of indirect. Wat voor een bastaard dubbel zo vreemd aanvoelt, want ik heb veel meer stoemp dan couscous gegeten in mijn leven. En ik spreek niet eens Arabisch. Ik ben een tijdje heel koppig geweest: drarries zette ik op audities altijd zeer welbespraakt neer. Maar de markt voor eloquente Marokkanen is eerder klein. Hoewel ik noodzaak en voldoening heb gevonden in geëngageerd maatschappelijk theater, is het confronterend om door enkel je 'zijn' een statement te zijn. Speel ik een drarrie, is het een statement, speel ik een advocaat, is het ook een statement.

Witte castingdirecteurs willen je enkel als drarrie. Maar omgekeerd speelde je bij de KVS in Malcolm X ook...

El Kaoui: De house negro, ja. *(lachje)* En in *Drarrie in de nacht* was ik Kevin die liever Karim wilde zijn. Ik kan die voorstellingen doen omdat ik er wel een connectie mee heb, maar als het erop aankomt, sta ik erbuiten, hè. Zo is Saïd Boumazoughe wel een goede vriend, maar er zal altijd een niveau zijn waarop wij elkaar niet helemaal kunnen begrijpen. Sinds *Reizen Jihad* ben ik het Marokkaan zijn wel aan het leren, merk ik. Eindelijk, want ik heb me toch altijd een gemankeerde Marokkaan gevoeld.

Meen je dat laatste nu echt of is dat de Maeterlinck die opspeelt?

El Kaoui: Het is wel een héél lekkere alliteratie.

U krijgt 3 ⊕ artikelen per maand gratis

Of neem een **abonnement** en krijg **onbeperkt** toegang tot **alle ⊕ artikelen** van Knack.

Ik wil alles kunnen lezen (//www.knack.be/info/abonnementen/?funnel=pluszone)

Ik ben al abonnee

Valt de man te herleiden tot een kloppend, pompend lid?

CULTUUR

Sander Becker – 16:32, 6 augustus 2018

▲ Rashif El Kaoui © Arjan Benning

In de file, op het strand of voor de tent: in deze Week van de Podcast verzamelt *Trouw* de leukste podcasts om op vakantie te beluisteren. Vandaag: De Man is Lam.

U krijgt 5 artikelen van Trouw cadeau. Dit is nummer 1 .

Onbeperkt onze artikelen lezen? Digitaal Basis € 2.50 per week.

Het maakt niet eens zoveel uit wat hij zegt. Schrijver en audiokunstenaar Rashif El Kaoui heeft zo'n troostrijk, zacht ruisend, licht ironisch stemgeluid dat je sowieso geboeid blijft luisteren naar zijn maandelijkse podcast 'De Man is Lam'. In de tiendelige reeks, waarvan er nu vijf zijn verschenen, onderzoekt El Kaoui met zijn Vlaamse tongval wat het betekent om in de 21ste eeuw man te zijn.

In dit #MeToo-tijdperk, waarin mannen aanhoudend negatief in het nieuws komen, ondervraagt hij honderden mannen over hun geslachtelijke identiteit, die van alle kanten onder vuur ligt. In de eerste aflevering trekt hij rond met de vraag: Wanneer voelde jij je voor het eerst een man?

Verhalen over de eerste zoen, ontmaagding en vaderschap, maar ook over het verzorgen van een zieke moeder en financiële verantwoordelijkheid

De presentator geeft ook zijn persoonlijke - en ontroerende - antwoord. Zijn eigen moment was toen hij als elf-jarige voor het eerst tegen zijn vader durfde te zeggen dat die beter niet meer thuis kon komen. Pa was bijna nooit aanwezig en bleek simpelweg niet toereikend als opvoeder en echtgenoot. Met zijn verzet verrichtte El Kaoui voor het eerst een daad die zijn mannelijkheid onderstreepte.

Presteren en pleasen

Daarna, met op de achtergrond de zwoele fluit van Debussy's 'Prélude à l'après-midi d'un faune', volgen andere mannen met onthullingen over hún ontluikende mannelijkheid. Verhalen over de eerste zoen, ontmaagding en vaderschap, maar ook over het verzorgen van een zieke moeder, financiële verantwoordelijkheid en

op kamers gaan. Dit portret van de jongen die zich ontpopt tot man krijgt een

universeel karakter doordat El Kaoui opzettelijk niet de namen van de geïnterviewden noemt.

Na de tweede uitzending, onder meer over gewelddadigheid, gaat aflevering drie over seks. Centrale vraag: "Valt de man werkelijk te herleiden tot een pompend, kloppend lid, of is er meer aan de hand achter zijn purperen kop?"

Een gigolo die zich laat inhuren om koppels met een slecht seksleven te helpen, geeft advies. Mannen zijn te veel bezig met presteren en pleasen, zegt hij. Laat dat varen. Durf je kwetsbaar op te stellen en wees aanwezig in het moment, bij de vrouw. Contact blijkt het sleutelwoord.

El Kaoui gidst de luisteraar met empathie, charme en humor door de materie, in afleveringen die per stuk iets meer dan twintig minuten duren. De podcast klonk eerder in het VPRO-radioprogramma 'Nooit meer slapen', midden in de nacht. Nu kun je er op elk moment bij, om te glimlachen bij de heerlijk badinerende conclusie die El Kaoui na zijn lange zoektocht trekt: "De man is een complexer wezen dan tot nu toe gedacht."

Hoe beluistert u een podcast?

Via een van de talloze gratis podcast-apps die op iedere smartphone te downloaden zijn, zoals Stitcher en Overcast, kunt u afleveringen van allerlei verschillende podcastmakers vinden. Te veel gedoe? De podcasts hebben ook eigen websites waarop programma's met één druk op de knop te horen zijn.

Lees ook:

Podcasts opnemen in bezemkasten en onder dekbedden

Opnames in een bezemkast, onder een dekbed of wachten tot de man met de bladblazer eindelijk om de hoek is. Podcastmakers die geen studio hebben, moeten vaak improviseren.

Trouw-podcast: De Roomse Loper

Bejaarden & Begeerte

Lees alles over
de strategie van marketing gigant Red Bull
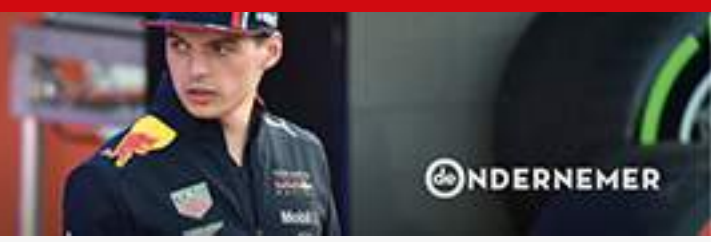

IPTCBron Willem Popelier Lucas de Man © Willem Popelier

Bejaarden en Begeerte speelt mild met ouderen

DEN BOSCH - Het liefdesleven van mensen die de 65 gepasseerd zijn. Dat onderwerp belichten Oscar Kocken en Lucas de Man van Het Zuidelijk Toneel dit weekend voor de laatste keer in Bejaarden en Begeerte. Na tien jaar zetten ze in de Verkadefabriek een punt achter deze voorstelling. Gisteren besloten ze de voorlaatste voorstelling met een talkshow waarin Catherine Keijl als host optrad.

René van Peer 08-12-18, 00:10

2 1

Met hun spontaniteit wisten de twee acteurs van meet af een ontspannen sfeer te creëren in de zaal. Ze dolden met het publiek in verhalen en vragen over het liefdesleven van zestig jaar (en meer) geleden. Ze lieten een vrouw de twist dansen, en wezen haar op foutjes die ze maakte. Ze vroegen hoe de man vroeger aan de vrouw kwam, en Lucas de Man liet zich instrueren over de manier waarop je vroeger een vrouw ten dans noodde. Daarvoor kon hij gebruik maken van de diensten van een Tilburgse zangeres op leeftijd, die van tijd tot tijd liedjes door de zaal liet schallen.

Elk klein foutje dat De Man maakte in zijn voortschrijdende avances werd door het publiek onmiddellijk afgeschoten. Een buiging maken, jasje één knoop dicht, hand uitsteken, pas jezelf voorstellen tijdens de dans. Het luisterde allemaal heel nauw. Het kusje kwam pas nadat de man de vrouw thuis had afgezet.

Navrante verhalen

Die losse sfeer sloeg om in het tweede deel. Het zaallicht ging uit en Kocken en De Man speelden

de verhalen van personages die ze hadden samengesteld tijdens uitgebreide research. Daarvoor waren ze bij hun eigen grootmoeders langsgeweest, maar ook in talrijke zorginstellingen. Het waren serieuze, soms navrante verhalen van mensen op leeftijd die hun partner verloren hadden. Soms klonk er nog wat ongemakkelijk gelach uit het publiek, maar van de hilariteit uit het eerste deel was geen sprake meer.

De Man beeldde het dagboek uit van Jacques Verbeek, die zijn vrouw verloor aan Alzheimer. Haar lichaam was er nog wel, maar haar ziel vertrok gestaag, tot ze een paniekaanval kreeg toen ze nog eenmaal wilden vrijen en hem niet meer herkende. Dat was de laatste keer, zei hij. Emmy Hoogstraten, gespeeld door Kocken, daarentegen ontmoette een nieuwe vlam met wie ze allerlei spannende dingen beleefde. Dat leidde tot een knallende ruzie tussne haar en Jacques, die haar verweet dat ze de dood ontkende. Zij wierp tegen dat hij zich gedroeg alsof hij al dood was. Het was een voorstelling die je aan het denken zette over wat het betekent om een gevorderde leeftijd te bereiken. In al zijn spontaniteit was het ook doordacht en goed gestructureerd. Een teer onderwerp, met mildheid en humor gebracht. Vanavond voor de allerlaatste keer.

Intensief binnenleven bezorgt helft Nederlanders lusteloosheid

— LEES MEER

Oscar Kocken (links) en Lucas De Man sluiten hun afscheidstournee af bij de Verkadefabriek in Den Bosch, met spelers van het eerste uur. Die zijn weliswaar 10 jaar ouder, maar kwieker dan ooit. (Foto: PHILE DEPREZ)

Doek valt voor Bejaarden en Begeerte

wo 5 dec 2018, 14:44 Cultuur

DEN BOSCH - Oud-Stadskunstenaar van Den Bosch Lucas De Man maakt na 10 jaar een einde aan de voorstelling Bejaarden & Begeerte, die hij samen met Oscar Kocken op de planken zette. Het eerbetoon aan liefde op latere leeftijd eindigt vrijdag 7 en zaterdag 8 december met een finale bij de Verkadefabriek. De Grande dame van de Nederlandse talkshow Catherine Keyl is er vrijdag bij voor een afsluitend nagesprek over verjonging van de ouderen en de maatschappelijke gevolgen daarvan.

Geïnspireerd door hun eigen opa's die op hoge leeftijd opnieuw verliefd raakten, ontstond in 2008 het plan, in 2009 was de première en sindsdien speelden theatermaker en presentator Lucas De Man (1982) en schrijver Oscar Kocken (1983) Bejaarden & Begeerte door heel Nederland en Vlaanderen. Meer dan 25.000 ouderen én hun (klein)kinderen zagen de voorstelling. Nu, een decennium en ruim 250 voorstellingen later is het tijd voor een slottournee. Dé voorstelling over liefde op latere leeftijd, de geheime verlangens en eeuwige taboes stopt.

65-plusser is actief

Jarenlang deden Lucas en Oscar onderzoek met psychologen, seksuologen, activiteitenbegeleiders, de ouderen zelf en het publiek. Na 10 jaar wordt het land nu nog eenmaal

doorkruist, samen met de drie zangeressen (75+) van het eerste uur. Allemaal een decennium ouder, maar uitgerekend zij die officieel bejaard heten zijn kwieker dan ooit. De makers Kocken en De Man hebben hun publiek zien veranderen en merken dat de 65-plusser van nu een heel andere 65-plusser is dan die van tien jaar geleden. De 65-plusser van nu is actief, onderneemt van alles en staat ook heel anders in het leven.

Tijd voor taboes

De Dikke van Dale is helder: vanaf 65 jaar ben je officieel bejaard. Daar waren altijd al vraagtekens bij te zetten, maar nu eens te meer. Toen Bejaarden & Begeerte begon, vormden de 65-plussers het laatste staartje van een generatie die opgroeide vóór de seksuele revolutie. Een tijd vol taboes, onwetendheid, angst en een ferme druk vanuit de kerk, die ook op de oude dag nog altijd zijn weerslag had. Terwijl de mondige, nieuwe generatie ouderen het podium claimt, dreigen de belangen van de nóg oudere generatie onder te sneeuwen. Daarom pakken Kocken en De Man en hun zangeressen nog één keer uit met een flink offensief. Met humor, respect en de boodschap: heb lief en lééf! Opdat alle ouderen die de voorstelling vooralsnog niet zagen nog één keer het podium krijgen om hún verhaal te vertellen.

Amoureuze herinneringen

Het theater-project Bejaarden & Begeerte gaat over mensen die zich niet neerleggen bij hun leeftijd of het oordeel van de maatschappij. Bejaarden & Begeerte is een openhartige voorstelling over liefde en verlangen op de oude dag. Met verhalen en muziek halen Kocken en De Man samen met hun zangeres(sen) herinneringen op aan het amoureuze leven van lang geleden, het flirten in de dansscholen, de onwetendheid, de macht van de kerk en alle taboes. Bovendien bespreken zij wat er zoveel jaren later voor de ouderen is veranderd: vroeger moesten ze hun liefdesleven geheimhouden voor hun ouders, nu voor hun kinderen. Met al deze verhalen maakten Kocken & De Man de voorstelling Bejaarden & Begeerte, waarin zij laten zien dat het bloed bij ouderen heus nog stroomt. Bejaarden & Begeerte na 10 jaar prikkelt nog om lief te hebben, om te leven.

reageer als eerste

Gratis compost bij de Afvalstoffendienst

11:15

Vergeet-mij-liedje

Kijktip: Vergeet-mij-liedje in Koffietijd en 5 Uur Live

17 oktober 2018

Donderdag 18 oktober is Kim Erkens te zien in *Koffietijd* en *5 Uur Live*. Kim maakte vier jaar lang video's waarin ze een liedje zong voor mensen met dementie: Vergeet-mij-liedjes.

Sinds 2014 maakte Kim meer dan vijftig videoportretten. Voor ieder Vergeet-mij-liedje zong Kim een liedje met een bijzondere betekenis of herinnering voor de persoon met dementie. Elke ontmoeting was anders, maar contact was er altijd. De video's laten goed zien wat het effect is van muziek op mensen met dementie.

Het team van *Koffietijd* en *5 Uur Live* ging bij Kim langs om met haar te praten over haar project. Hoe is ze het project begonnen? Wat raakte haar aan de mensen die ze bezocht? De korte reportage is op 18 oktober in beide programma's te zien. Benieuwd naar wat Kim te vertellen heeft? Bekijk het fragment hieronder.

Afsluiting project

Op Wereld Alzheimer Dag 2018 exposeerde Kim een deel van haar videoportretten in de pop-up store op Utrecht Centraal. Met de expositie sloot ze haar project af. Voorlopig maakt Kim geen nieuwe liedjes meer. Maar dat betekent niet dat de liedjes niet meer te zien zijn. Ze zijn nog steeds te bekijken op haar website vergeetmijliedje.nl, dementie.nl en zo nu en dan op een congres of expositie. Nog even nagenieten? Bekijk de Vergeet-mij-liedjes.

Kijk verder

Wil je meer programma's en films over dementie zien? In onze film- en programmaoverzichten vind je alle kijktips die we op dementie.nl besproken hebben.

Hulp en advies nodig?

- Bel de AlzheimerTelefoon (dagelijks van 9 tot 23 uur): 0800 – 5088.
- Ontmoet lotgenoten op het forum: **forum.alzheimer-nederland.nl**.
- Bezoek een Alzheimer Café in je buurt: **www.alzheimer-nederland.nl/regios**.
- Bekijk alle mogelijkheden voor advies, trainingen en contact op **dementie.nl/hulp-en-advies**.
- Andere vragen? Mail ons op **info@dementie.nl**.

https://dementie.nl/nieuws/kijktip-vergeet-mij-liedje-koffietijd-en-5-uur-live

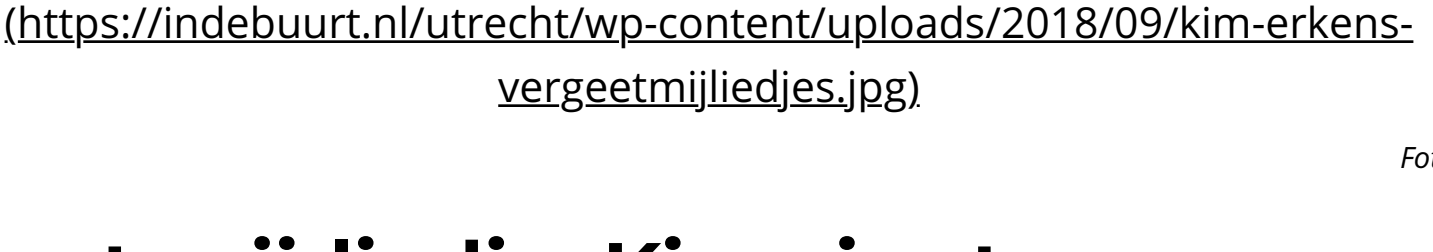
(https://indebuurt.nl/utrecht/wp-content/uploads/2018/09/kim-erkens-vergeetmijliedjes.jpg)

Foto: Kim Erkens

Vergeet-mij-liedje: Kim zingt voor mensen met dementie en maakt daar filmpjes van

Door **Janine Guijt (https://indebuurt.nl/utrecht/author/janine/)** 18 september 2018

(https://www.fa- (htt- (mailto:?&sub- (https://twitter.-

Toen Kim gevraagd werd om een liedje te zingen voor een dementerende vader, besloot ze deze ontmoeting te filmen. Dat leverde bijzondere en waardevolle beelden op. Zo werd Vergeet-mij-liedje geboren: een videoproject waarbij Kim 50 mensen met dementie vastlegde. In de video's zingt ze voor deze mensen een liedje dat veel voor hen betekent. Deze hele week (tot 23 september) kun je de video's bewonderen op Utrecht Centraal. Wij namen alvast een kijkje en spraken Kim over haar bijzondere project.

Prettiger mens

Toen Kim 17 was, kwam ze voor het eerst in aanraking met alzheimer: haar oma begon te dementeren. “Familieleden vroeg het lastig om te zien hoe ze veranderde”, herinnert ze zich. “Maar ik vond haar juist een veel prettiger mens. Vroeger was ze gesloten en conservatief. Door haar dementie ging dat strenge eraf, ze werd zachter en kreeg humor. Ik merkte dat ik dat heel interessant vond, dat mensen dementie zo anders kunnen ervaren.”

Ongemakkelijk

Een aantal jaar later is Kim zangers en vraagt een dame haar om voor haar dementerende vader te zingen. “Dat leek me ontzettend ongemakkelijk, want hij kon niet meer praten. Toch besloot ik het te doen. En wat bleek, Piet begon helemaal te stralen tijdens het zingen. Hij was zelfs met me aan het flirten; gaf de hele tijd knipoogjes, enzo! De ontmoeting met Piet heb ik gefilmd. Drie weken later stond ik te zingen op zijn uitvaart. De beelden van onze ontmoeting waren in één klap heel waardevol geworden voor de familie. Toen besloot ik: hier wil ik iets mee.”

Vergeet-mij-liedjes

Kim besloot om meer ‘Vergeet-mij-liedjes’ te maken: videoportretten met dementerende ouderen, waarbij ze voor hen een liedje zingt dat veel voor hen betekent. Zo heeft ze de afgelopen vier jaar vijftig video’s gemaakt. “In het begin moest ik bij verzorgingstehuizen langs om mensen te zoeken voor het project. Maar nu Vergeet-mij-liedje wat bekender is, word ik zelf benaderd.” Het is niet zo dat familieleden de filmpjes op bestelling afnemen,

benadrukt Kim. “Ze krijgen ze cadeau, want het voelt niet goed om mantelzorgers voor een videoportret te laten betalen. Ik wil niet dat het een product wordt.” En dus zette Kim een crowdfundingsactie op touw en zocht ze bedrijven die haar wilden sponsoren.

Superstoere Stiena

“We worden in het alledaagse leven overspoeld met ‘jong’, ‘knap’, ‘maakbaar’, ‘snel’, maar dementie hoort ook bij het leven. Dat wil ik graag laten zien met Vergeet-mij-liedje”, vertelt Kim. Volgens de zangeres hebben mensen een bepaald beeld bij dementie, maar klopt dat niet altijd met de werkelijkheid. “Neem Stiena, zij is echt het tegenovergestelde van het stereotype beeld dat we hebben van dementerende ouderen. Echt een dame waar je niet mee kon sollen. Ze maakte bijvoorbeeld grapjes en liep weg tijdens het zingen. Ze is superstoer en totaal niet zielig.”

Stiena (https://vimeo.com/159217939) from Kim Erkens (https://vimeo.com/user24012659) on Vimeo (https://vimeo.com).

Een andere geportretteerde die Kim niet snel vergeet is Jan. “Hij was eigenlijk al aan het sterven, lag op bed en praatte niet meer. Kom ik daar een liedje zingen… Ja, dan voel je je wel ongemakkelijk. Tijdens het liedje zag ik geen reactie, maar aan het einde klapte hij met zijn hand op zijn borst. Ik ben niet snel emotioneel tijdens het maken van de portretten, maar bij Jan ging ik met trillende benen weer naar buiten.”

Bekijk Kim's werk op Utrecht Centraal

Benieuwd naar Vergeet-mij-liedje? Tot en met zondag 23 september kun je de expositie van Kim bekijken op Utrecht Centraal. Waar precies? In de Sock up store bij spoor 18, een pop-up winkel waar je de zogenaamde alzheimersokken koopt, om onderzoek naar de aandoening te steunen. In de winkel is een soort 'doolhof' gebouwd met videobeelden en koptelefoons. Zo kun je de videoportretten zelf bekijken.

Utrechter van de week

Iedere week benoemen we iemand tot Utrechter van de week (https://indebuurt.nl/utrecht/utrechter-van-de-week/). Ken jij ook iemand die onze stad een beetje mooier maakt? Heeft jouw buurman een bijzondere hobby? Of ken je een andere Utrechter met een steengoed verhaal? Laat het ons weten! (https://indebuurt.nl/utrecht/contact/)

(https://indebuurt.nl/utrecht/utrechters/utrechter-van-de-week/van-cnn-tot-dwdd-utrechter-frans-hofmeester-gaat-viral-met-zijn-filmpjes-over-zijn-kinderen~68769/)

Van CNN tot DWDD: Utrechter Frans Hofmeester gaat viral met zijn filmpjes over zijn kinderen

De kans dat je nog nooit van de naam 'Frans Hofmeester' hebt gehoord, is best groot. Maar het kán ha...

Foutje gezien?

(https://www.fa- (htt- (mailto:?&sub- (https://twitter.-

Meer over

- **Utrechter van de Week (https://indebuurt.nl/utrecht/utrechters/utrechter-van-de-week/)**
- **Utrechters (https://indebuurt.nl/utrecht/utrechters/)**
- **Video (https://indebuurt.nl/utrecht/video/)**

Meer uit deze categorie

(https://indebuurt.nl/utrecht/video/hudsons-bay-is-open-in-utrecht-en-zo-ziet-het-er-uit~95795/)

MAANDAG 17 SEPTEMBER 2018, 19.15 UUR

DEEL DIT ARTIKEL

Vergeet-mij-liedje: zingen voor mensen met dementie

1/2

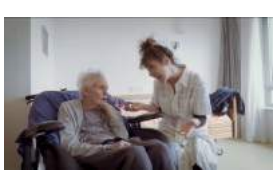

UTRECHT - Zangeres Kim Erkens maakte de afgelopen jaren meer dan vijftig muzikale videoportretten van mensen met dementie. Ze gaat bij hen op bezoek om een speciaal uitgekozen liedje te zingen.

"Het is een nare ziekte die je niemand toewenst", zegt ze. "Maar via muziek kunnen we met dementerenden blijven communiceren. Soms herkent iemand zijn of haar partner niet meer, maar zingt diegene wel woord voor woord een liedje van vroeger mee."

In deze Week van de Dementie zijn de videoportretten te zien in een expositie op station Utrecht Centraal. Erkens hoopt dat mensen door haar project beter met dementie leren omgaan. "Met de portretten wil ik de schaamte rondom dementie doorbreken", vertelt Erkens. "Ik denk dat het belangrijk is om te laten zien dat ouderdom en aftakeling bij het leven horen, en dat dementie ook kan zorgen voor mooie momenten."

De expositie Vergeet-mij-liedje is tot en met vrijdag te zien in de Sock Up Store naast spoor 18. In dezelfde ruimte zijn speciale Alzheimersokken te koop. De opbrengst hiervan gaat naar het goede doel.

Kim Erkens over haar dementie-expositie

Heb je een tip of opmerking? Stuur ons je nieuws of foto via WhatsApp of mail naar nieuws@rtvutrecht.nl.

DEEL DIT ARTIKEL

ANDEREN LEZEN OOK